

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΒΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκειρισμένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας — Ἐγκύκλιος ἀρ. 30, ἀπὸ 11 Ἀπριλίου 1932—
ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα τῆς Μέσης καὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἐτησίᾳ δραχμὲς 100 Ἐξά-
μνη δραχ. 55. Τρίμνην δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἐτησίᾳ φράγκα γαλλικά 60,
ἐξάμνη 35 καὶ τρίμνην 20.

ΑΜΕΡΙΚΗΣ : Ἐτησίᾳ δολλάρια 4, ἐξάμνη 2
καὶ τρίμνην 1.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρο-
μαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 40ὸς

Ἀθήναι, 11 Νοεμβρίου 1933

Ἔτος 55ον.—Ἀριθ. 50

ΑΠΟ «ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΗΣ ΖΩΗΣ»

6. Ἡ ΠΛΗΜΜΥΡΑ

Ἐδρεχε τρεῖς ἡμέρες σχεδὸν ἀ-
διάκοπα. Τὸ ποτάμι ἀπέξω ἀπ' τῇ
μικρῇ πόλῃ, εἶχε φουσκώσει κι' οἱ
ἄνθρωποι περνοῦσαν τὰ γεφύρια του
μὲ δυσκολία καὶ μὲ φόβο, γιατί τὰ
νερά τὰ εἶχαν μισοσκεπάσει.

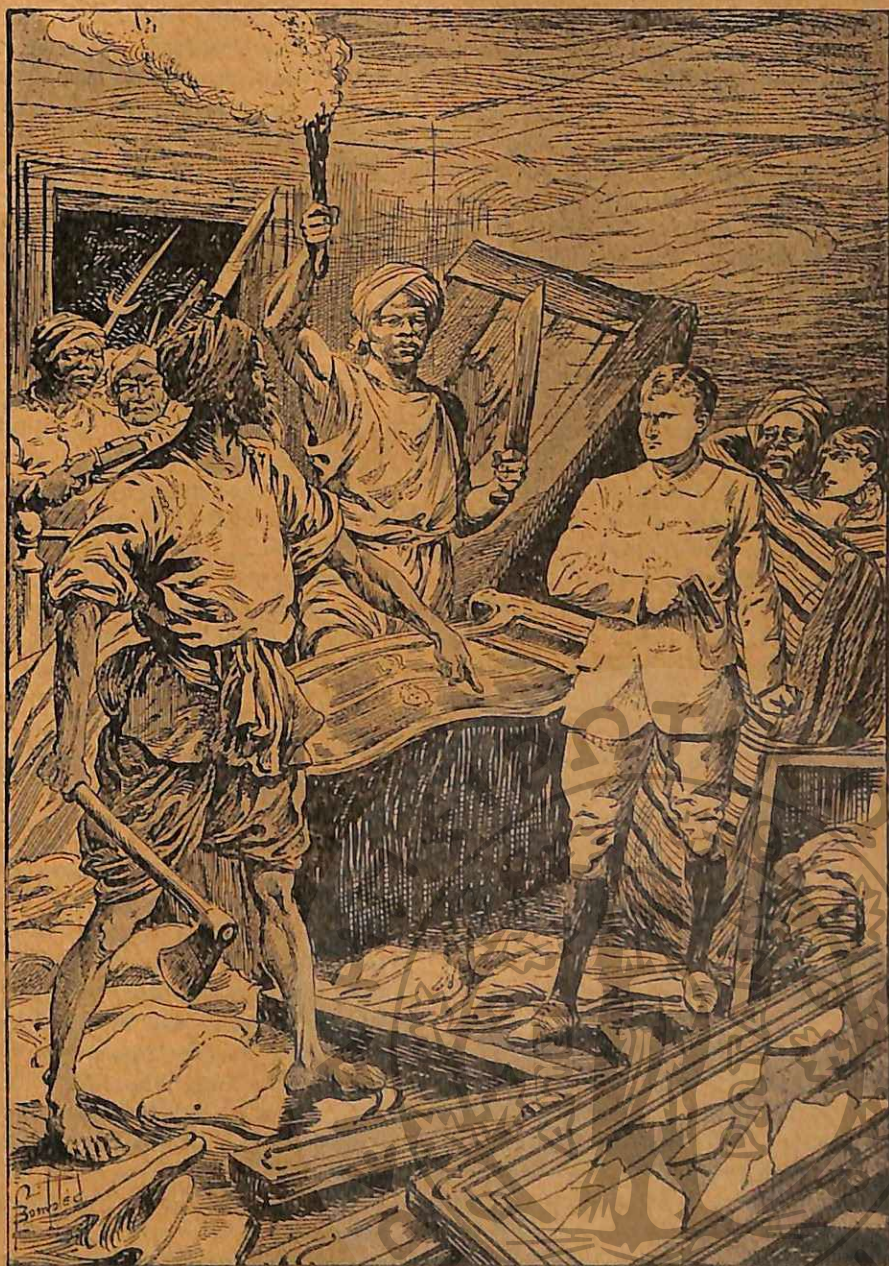
Ἐκεῖνο τὸ βράδυ, ἡ βροχὴ δυνά-
μωσε πολὺ. Δυὸ τρεῖς ὥρες, ἦταν
σωστὸς κατακλυσμός. Οἱ δρόμοι ὅ-
λοι εἶχαν πλημμυρίσει κι' οἱ ἄνθρω-
ποι εἶδαν κι' ἐπαθάν ὥς νὰ γυρίσουν
στὰ σπιτία τους, νὰ προφυλαχθοῦν
κάτω ἀπὸ στέγη. Ἀλλὰ καὶ στὰ σπι-
τία τους βρεχόνταν ἀκόμα, γιατί οἱ
περισσότερες στέγες ἔσταζαν. Τόση
βροχὴ ποῦ νὰ τὴ βαστάξουν καὶ τὰ
κεραμίδια!

Ἐπιτέλους τὸ κακὸ λιγότεψε καί,
ἀργά, οἱ ἄνθρωποι πλάγιασαν νὰ κοι-
μηθοῦν. Ἀλλὰ τὴ νύχτα τοὺς ξύ-
πνησαν τρομαγμένες καμπάνες καὶ
πιστολιές. Ὅσοι μάλιστα κατοικοῦ-
σαν κατὰ τὸν Ἀη-Λάζαρο, ἄκουγαν
καὶ φωνές ποῦ ἔκραζαν βοήθεια.

Ἀμέσως κατάλαβαν. Πλημμύρα!
Τὸ ποτάμι τοῦ Ἀη-Λαζάρου θὰ εἶ-
χε σκεπάσει ὅλα ἐκεῖνα τὰ σπιτάκια
ποῦ ἦταν κοντὰ στὴν ἀκροποταμιᾷ,
ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος κι' ἀπὸ τὸ ἄλλο.

Ντύθηκαν γρήγορα κι' ἔτρεξαν, ὅ-
σοι μποροῦσαν νὰ δώσουν βοήθεια.
Οἱ ἄλλοι, ποῦ ἔμειναν στὰ σπιτία,
κοίταζαν ἀπ' τὰ ψηλὰ παράθυρα μὲ
ἀγωνία καὶ μὲ τρόμο. Οἱ πιστολιές,
οἱ καμπάνες, οἱ φωνές ἐξακολουθοῦ-
σαν μέσ' στὴ νύχτα...

Ὅσοι μπόρεσαν νὰ φτάσουν ἐπι-
τόπου, εἶδαν θέαμα φοβερό. Οὔτε
ποτάμι φαίνόταν πιά, οὔτε γεφύρι,
οὔτε σπιτάκια. Μιά θάλασσα, μιὰ
μεγάλῃ λίμνη, τὰ σκέπαζε ὅλα. Καὶ
στὴν ἐπιφάνεια τοῦ ἀπέραντου αὐ-
τοῦ νεροῦ μόλις ξεχώριζε κχιμιά
σκεπὴ, κανένα ψηλὸ δέντρο κι' ἡ
ἐκκλησιὰ τοῦ Ἀη-Λαζάρου.

— Πέταξε τὸ ποτάμι! φώναζε ἄγρια ὁ Νηρησιεύς.
Εἶδον ἀπὸ τὸ μυθιστόρημα «Ο ΑΣΠΡΟΣ ΑΥΓΟΣ» ποῦ ἔκρχηται
στὴ «Διάπλασι» ἀπὸ τὸ φυλλάδιο τῆς 2 Δεκεμβρίου.

Τὰ σύννεφα κάπου είχαν ανοίξει κι' ένα χλωμό φεγγάρι φώτιζε την εικόνα της καταστροφής.

Απάνω στὰ δένδρα ήταν ανεβασμένοι άνθρωποι που ξεφώνιζαν κι' απάνω στις σκεπές, που κινδύνευαν νὰ σκεπαστούν. γιατί τὸ νερό ανέβαινε ολοένα. Μὰ οἱ περισσότεροι ήταν ανεβασμένοι σ' ένα μικρὸ λόφο, πού είχε πολλά δέντρα καὶ λίγα σπιτάκια. Αὐτοὺς δὲν είχε φόβο νὰ σκεπαστῇ. Ἀλλὰ τριγυρισμένος καθὼς ήταν ἀπ' τὸ νερό, ἔμοιαζε μὲ νησάκι στὴ μέση τῆς μεγάλης λίμνης, κι' οἱ κακόμοιροι ἄνθρωποι πού είχαν καταφύγει ἐκεῖ, ήταν τώρα ἀπαχλεισμένοι ἀπὸ παντοῦ.

Πάντα ὅμως αὐτοὶ ήταν καλύτερα ἀπὸ τοὺς ἄλλους πού είχαν ἀνεβεί σὲ σκεπές καὶ σὲ δέντρα, ἢ κολυμποῦσαν πολεμώντας νὰ φτάσουν, ἄλλοι στὸ λόφο κι' ἄλλοι στὴς ἄκρες, ὅπου τελείωναν πιά τὰ νερά καὶ θὰ μπορούσαν νὰ πατήσουν. Πιανόνταν γιὰ βοήθεια, ἀπὸ διάφορα ξύλα πού είχαν παρασυρθεῖ ἀπὸ τὴν πλημμύρα κι' ἔπλεαν τώρα στὴ λίμνη. Μερικοὶ είχαν στὴν πλάτη τους ἢ στὸ λαιμὸ τους καὶ μικρὰ παιδιὰ, κι' ἄλλοι βοηθοῦσαν παιδιὰ μεγαλύτερα ἢ γυναικες, πού πιανόνταν ἀπ' αὐτοὺς γιὰ νὰ μὴ βουλιάζουν.

Ἐπλεε κι' ἕνα μεγάλο κοφίνι, πού είχε μέσα μιὰ γάτα, Ἀκόμα καὶ μιὰ κλούβα μὲ δυο-τρεις κόττες πού είχαν ἀνεβεί στὰ ψηλά. Κι' ἄλλα ζωντανὰ κολυμποῦσαν στὴ λίμνη μὲ ἀγωνία: σκύλοι, γάτες, βόδια, ἄλογα, χοῖροι. Ἐν' ἀγοράκι κολυμποῦσε μαζὶ μὲ τὸ σκύλο του πού τὸ βοηθοῦσε κι' ἕνας γέρος εἶχε καθαλινέψει ἕνα ἄλογο, πού δυσκολευόταν πολὺ. Μόνο οἱ χῆνες κι' οἱ πάπιες ήταν πού λένε «στὸ στοιχεῖο τους». Κολυμποῦσαν μ' ὅλη τους τὴν ἀνέση, κι' ἔδγαζαν καὶ φωνές, ἴσως ἀπὸ χαρὰ γιὰ τὸ πολὺ νερό πού τόσο τάχαποῦσαν. Πάλι ὅμως—ποῖς ξέρει!—ἴσως νὰ ξεφώνιζαν κι' αὐτὲς ἀπὸ φόβο καὶ λύπη, γιατί καταλάβαιναν πὼς ἔγινε κάποιος κακὸ στὰ σπιτία καὶ στοὺς ἀνθρώπους πού τίς ἔτρεφαν...

* *

Ἐκεῖνοι πού είχαν τρέξει ἐκεῖ, τὰ εἶδαν αὐτὰ θλα σὲ λίγες στιγμές. Κι' ἀμέσως, οἱ πιδ γονατοῖ, οἱ πιδ δυνατοί, βάλθηκαν στὸ ἔργο τῆς βοήθειας καὶ τῆς σωτηρίας. Πολλοὶ ἔπεσαν στὸ νερό καὶ βοήθησαν ὅσους βρήκαν κοντὰ, γιὰ νὰ βγοῦν ἢ τοὺς ἔρριξαν σχοινιά καὶ ξύλα γιὰ νὰ πιαστοῦν.

Σὲ τέτοιες περιστάσεις, ἀψηφά

κανεῖς καὶ τὴ ζωὴ του γιὰ νὰ γλυτώσῃ τὸν ἄλλον πού κινδυνεύει.

Πιδ πιδ πολὺ, φυσικά, κινδύνευαν ἐκεῖνοι πού κολυμποῦσαν μακριὰ, ἢ ήταν ανεβασμένοι σὲ δέντρα ἢ σὲ σκεπές πού σὲ λίγο θὰ σκεπαζόνταν. Γι' αὐτοὺς ἔπρεπε νὰ κατασκευάσουν σάλια (σχεδίες) ἢ νὰ κουβαλήσουν βάρκες ἀπ' τὴν ἀκρογιαλιά.

— Γρήγορα, παιδιὰ, γρήγορα! Βοηθάτε!

Κι' ἄλλοι ἔτρεξαν στοὺς βαρκάρηδες, ἄλλοι ἄρχισαν νὰ καρφώνουν καὶ νὰ δένουν βιαστικὰ σανίδες πάνω σὲ δοκάρια.

Εὐτυχῶς οἱ βαρκάρηδες, πού είχαν ξυπνήσει κι' αὐτοὶ ἀπὸ τίς καμπάνες κι' είχαν καταλάβει πὼς ήταν πλημμύρα, ἐτοίμασαν γρήγορα τίς βάρκες τους, καὶ σὲ μισὴ ὥρα ἔφτασαν κάμποσες ἐπιτόπου, ἄλλες φορτωμένες σὲ ἄρα, κι' ἄλλες στὰ χέρια. Ὅλοι βυθιοῦσαν σ' αὐτὸ τὸ κουβάλημα. Καὶ στὸ μεταξὺ κατασκευάστηκαν καὶ δυο μεγάλα σάλια, πρόχειρα βέβαια, μὰ ἀρκετὰ στερεὰ.

Ἡ λίμνη τῆς πλημμύρας ήταν ἡσυχη. Δὲ φυσούσε καθόλου. Τὸ νερό ἀνέβαινε μὲ μιὰ κίνηση ἀνεπαίσθητη. Ρεῦματα ὀρμητικὰ δὲν είχαν σχηματισθεῖ. Καὶ τὰ πλεούμενα, βάρκες καὶ σάλια, μπορούσαν νὰ προχωροῦν μ' ἀρκετὴ γρηγοράδα.

Ἡ δυσκολία ήταν μόνο ἡ ἀνυπομονησία ἐκεῖνων πού κινδύνευαν. Ὅταν πλησίαζε τὸ δέντρο τους ἢ τὴ σκεπὴ τους καμμιὰ βάρκα ἢ κανένα σάλι. ἤθελαν νὰ πηδήσουν μέσα ὅλοι μαζί, νὰ γλυτώσουν μὲν ὡρα ἀρχύτερα.

— Φτάνει! τοὺς φώναζαν. Δὲ χωροῦν ἄλλοι! Θὰ βουλιάξουμε! Κόμμετε ὑπομονή! Ὁἶρθη κι' ἄλλη βάρκα!

Μὰ πὺ ν' ἀκούσουν ἐκεῖνοι! Σὲ τέτοιες ὥρες οἱ περισσότεροι κυριεύονται ἀπὸ πανικὸ καὶ λίγοι εἰν' ἐκεῖνοι πού διατηροῦν τὴν ψυχραιμία τους. Ξυπνὰ κι' οἱ πιδ ἄγριοι ἐγωῖσμοί, πού κάνει τὸν ἄνθρωπο σκληρό, τυφλό, βίαιο, ἄδικο...

Γινόνταν ἄγριες σκηνές. Οἱ δυνατοὶ ἔσπρωχναν τοὺς ἀδύνατους καὶ τοὺς ἔπαιρναν τὴ θέση μὲ τὴ βία. Ἄλλοι πάλεβαν. Οἱ βάρκες γέμιζαν τόσο, πού δὲν μπορούσαν πιά νὰ κινηθοῦν. Μὰ ἀναποδογυρίστηκε κι' ὅλοι οἱ ἐπιβάτες βρέθηκαν στὸ νερό. Εἶδαν κι' ἔπαθαν γιὰ νὰ τοὺς ξαναμαζέψουν...

Ὁσὸ τοὺς ἔργο τῆς σωτηρίας προχωροῦσε κι' ὁλοένα μὲ λιγώτερη ἀταξία. Κουβαλήθηκαν στὴ στεριά κι' ἐκεῖνοι πού κολυμποῦσαν, κι' ἐκεῖνοι πού είχαν καταφύγει σὲ σκε-

πές καὶ σὲ δέντρα. Δὲν ἔμεναν παρὰ οἱ ἀνεβασμένοι στὸ μικρὸ λόφο. Μ' αὐτοί, εἴπαμε, δὲν κινδύνευαν τόσο πολὺ. Μποροῦσαν νὰ περιμένουν.

Γλύτωσαν καὶ πολλὰ ζωντανὰ, Ἀλλὰ ὅμως πνίγηκαν τὰ κακόμοιρα, προπάντων πουλερικά—ὄχι, ἐννοεῖται, πάπιες καὶ χῆνες...

Ἀνθρωποὶ εὐτυχῶς δὲν ἐχάθηκαν. Τὸ κακὸ, βλέπετε, δὲν ἦρθε τόσο ξαφνικά, ὅπως ἔρχεται ὁ σεισμός ἢ ὁ σίφουνας. Σιγά-σιγά ἀνέβαιναν τὰ νερά κι' οἱ ἄνθρωποι είχαν καιρὸ νὰ νερβαίνουν κι' αὐτοὶ ὁλοένα ψηλότερα... Μόνο ἕνα σκεπαζόταν κι' ἡ σκεπὴ τους ἢ τὸ δέντρο τους, ἔπεφταν στὸ νερό γιὰ νὰ κολυπήσουν. Πολλοὶ ἔφτασαν γρήγορα σὲ στεριά ἢ σ' ἄλλο ὕψωμα ἀσκέπαστο. Κι' οἱ ἄλλοι βοηθήθηκαν καὶ περιμαξαζέυτηκαν ἀπὸ τοὺς σωτήρες.

* *

Ὅλη τὴ νύχτα βάσταξε τὸ ἔργο τῆς σωτηρίας. Ἡ βροχὴ εἶχε πᾶψει ὁλότελα, ὁ οὐρανὸς εἶχε καθαρίσει καὶ τὸ φεγγάρι φώτιζε σὰν ἡμέρα. Εἶχαν ἀνάψει ὅμως καὶ πολλὰ φανάρια καὶ δαδιά. Εἶχαν φέρε καὶ λάμπες ἀπ' τὰ πιδ κοντινὰ σπιτία. Στὸ λόφο ἀπάνω ἔκαινε μιὰ μεγάλη φωτιά, ὅπου ζεσταίνονταν ὅσοι κρύωναν μισόγυμνοι καὶ βρεμένοι.

Στὰ κοντινὰ σπιτία είχαν βρεῖ φιλοξενία κι' ὅσοι είχαν βγεῖ ἔξω μὲ τίς βάρκες καὶ τὰ σάλια. Ἡ γειτονιὰ ἐκεῖνη κατὰ τὸν Ἀη-Δάζαρο δὲν ήταν καθόλου πλούσια. Μὰ οἱ φτωχοὶ ἄνθρωποι ἔκαμαν ὅτι μπόρεσαν γιὰ τοὺς δυστυχισμένους. Τοὺς περιποιήθηκαν, τοὺς ἔδωσαν ρούχα νάλλὰξουν, τοὺς ζέσταναν, τοὺς παρηγόρησαν—ὅσο τουλάχιστο μπορούσε νὰ παρηγορηθοῦν ἄνθρωποι, πού τὸ σπῖτι τους, μὲ ὅτι εἶχε μέσα, βρισκόταν κάτω ἀπ' τὰ νερά...

Τὸ πρωῒ, μὲ τίς βάρκες, ἔστειλαν ψωμί, γάλα κι' ἄλλα τρόφιμα στὸ λόφο.

Ἐκεῖνη τὴν ὥρα, ἡ πλημμύρα ἄρχιζε νὰ υποχωρῇ. Σιγά-σιγά, ἀνεπαίσθητα, τὰ νερά κατέβαιναν.

Οἱ ἄνθρωποι πού είχαν ἀγωνιστεῖ τόσες ὥρες γιὰ τὴ σωτηρία, γύρισαν στὰ σπιτία τους νὰ ξεκουραστοῦν. Ἦταν λυπημένοι γιὰ τὸ κακὸ πού είχαν πάθει οἱ φτωχοὶ κάτοικοι τῆς ἀκροποταμίας, μὰ κι' εὐχαριστημένοι πού γλύτωσαν ἀπ' τὸν πνιγμὸ τόσες ψυχές. Εἶχαν κἀμὲ τὸ χρέος τους.

Τὸ δυστύχημα συγκίνησε ὅλη τὴν πόλη. Ἀμέσως ἀπὸ τὴν ἄλλη μέρα ἄρχισαν οἱ ἔρανοι. Πλούσιοι καὶ φτωχοὶ ἔδωσαν πρόθυμα χρήματα καὶ πράγματα τῆς πρώτης ἀνάγκης, γιὰ

νάνακουφίσουν ἐκεῖνους πού δὲν ἔχουν πιά σπῖτι. Οἱ ἔρανοι ἐξακολούθησαν πολὺν καιρὸ. Ἡ Κυβέρνηση ἔστειλε σκηνές καὶ τρόφιμα. Μαζεῦτηκαν χρήματα ἀρκετὰ. Κι' ὅταν πιά ἐφυγαν τὰ νερά, οἱ κάτοικοι τῆς ἀκροποταμίας βάλθηκαν νὰ ξαναχτίσουν ἢ νὰ ἐπιδιορθώσουν τὰ σπιτία τους καὶ νὰ ξανακάνουν τὸ νοικοκυριό τους.

Πολλοὶ ὅμως εἶπαν πὼς αὐτὸ δὲν ήταν ἀρκετὸ καὶ πὼς ἔπρεπε νὰ πάρουν κι' ἄλλα, πιδ ριζικὰ μέτρα.

Τοῦ χρόνου, τὸν ἄλλο, μπορεῖ νὰ ξανᾶνδρεχε ἔτσι ραγδαῖα. Τὸ ποτάμι θὰ φούσκωνε, θὰ ξεχείλιζε καὶ θὰ χαν πάλι τὰ ἴδια.

Ἐπρεπε νὰ σκάψουν ἕνα μεγάλο τάφρο καὶ νὰ σηκώσουν κάπου ἕνα ψηλὸ καὶ δυνατὸ νεροφράχτη. Ἐτσι τὰ νερά, ὅταν θὰ φούσκωνε τὸ ποτάμι, θὰπαίρνε ἄλλο δρόμο, καὶ δὲ θὰ πλημμύριζε πιά ἡ γειτονιὰ τοῦ Ἀη-Δάζαρου.

Ἀλλὰ γιὰ τὰ ἀντιπλημμυρικὰ αὐτὰ ἔργα χρειάζονταν χρήματα πολυά...

Ἐ, δὲν ήταν τόσο δύσκολο νὰ βρεθοῦν τὴ στιγμὴ πού ὑπῆρχαν καλοὶ ἄνθρωποι γιὰ νὰ φροντίσουν. Καὶ τὸ Κράτος μπορούσε νὰ δώσῃ, κι' ὁ Δῆμος κι' οἱ Κοινοῖτες κι' οἱ πλούσιοι πολῖτες, Κ' οἱ καλοὶ ἄνθρωποι θὰ προσπαθοῦσαν. Ὁἶκναν κι' αὐτοὶ ἕνα χρέος τους, ὅπως τόκαμαν κι' ἐκεῖνοι πού, τὴν τραγικὴ νύχτα τῆς πλημμύρας, ἔτρεξαν καὶ βοήθησαν τοὺς δυστυχισμένους.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΡΟΜΟΙ

Δρόμους πολλοὺς εἶδαν τὰ μάτια: Τῆς ἐξοχῆς, τῆς πολιτείας. Εἶδαν λεωφόρους, μονοπάτια, Δρόμους χαρὰς, δρόμους ἀνίας.

Εἶδαν δρομάκια σιωπηλά Μὲ χαμηλότερα σπιτάκια. Δρόμους μὲ μέγαλα ψηλά Καὶ στὴ σειρά νεαρὰ δεντροκία.

Εἶδαν δρομάκια σκιερὰ Σὲ κήπους, ἀραιοποιημένα. Δρόμους μὲ φράχτες κι' ἀραιὰ Σπιτία κισσοστεφανωμένα.

Εἶδαν δρόμους σὲ πλαγιές Πού βγάζανε σ' ἐρημοκλήσια: Πρόβατα, πλάϊ στὴς βοσκές Κι' ὁλόγυρά τους κυπαρίσσια.

Εἶδαν δρομάκια—ἴδιες κορδέλλες Σὲ περιβόλια καὶ σ' ἀμπέλια, Πού τοὺς ἐδιάβαιναν κοπέλλες Μὲ τὰ κρυστάλλινα τους γέλια.

Εἶδαν ἀνήφορους πού ἐβγάζαν Σὲ μοναστήρια μὲ αὐλογόρους: Καὶ στὴς πεζούλες, πού διαβάζαν Ἱερὰ βιβλία, καλογήρους.

Δρόμους πού φέρνουν σὲ χαλάσματα, —Λείψανα ἀπὸ ἐποχές παλιές: Κι' ἄλλου γεφύρια—καὶ περάσματα Σὲ γραφικὲς ἀκρογιαλιές.

Κι' εἶδαν τῆς ψυχῆς τὰ μάτια Κάποιες γλυκύτατες ἐσπέρες, Τὰ φαινὰ τὰ μονοπάτια, Δρόμους πού φέρνουν στοὺς αἰθέρες.

Μ' ἀπ' ὅλους, οἱ πιδ ἀγαπημένοι Αὐτοί, πού πήραμε παιδιὰ, Καθὼς ἀκούαμε μαζεμένοι Τὰ παραμῦθια στὴ γωνιά.

Οἱ δρόμοι, πού στρατί-στρατί Τὰ βασιλόπουλα τοὺς παίρναν Καὶ ἕναν πύργο μὲν αὐγὴ, Ὅλο ἀπὸ κρυστάλλο, τοὺς φέρναν.

Κι' ἔβρισκαν κεῖ, ἀποκοιμισμένη Μὲ μάγια μὰ βασιλοπούλα, Μέσα στὸ μάλαμα ντυμένη Κι' ὁμορφὴ σὰ νεραῖδοπούλα.

Κι' οἱ δρόμοι, πού στρατί-στρατί Γιὰ χάρι τῆς παίρναν ταχεῖα: Δρόμοι τοῦ δάσους, ἱσκιεροί, Πού παραμόνευαν στοιχεῖα.

Κι' ἀκόμα καὶ τὸ μονοπάτι, Ποὺ βγαζε στὴν ὕψη σπηλιά Τοῦ δράκου ἐκεῖ, μὲ τὸνα μάτι, Ποῦχε κι' ἀνθρώπινη λαλιά.

Τοῦ δράκου, πού γιὰ νὰ τοῦ πάρῃ Τὸ ποῦχε ἀθάνατο νερό Ἐσκότωσε τὸ παλληκάρι, Ἐκεῖνο τὸν παλιὸ καιρὸ.

Κ. Π. ΛΕΥΚΑΔΙΤΗΣ

ΟΙ ΜΟΛΥΒΕΝΙΟΙ ΣΤΡΑΤΙΩΤΕΣ

[ΔΙΗΓΗΜΑΤΑΚΙ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Β'.

— Νὰ πᾶς στὴ φωτιά; φώναξε ὁ στρατηγός. Τρελλάθηκες, ταμπουρλέρη; Δὲν ξέρεις λοιπὸν πὼς εἴμαστε ὅλοι μολυβένιοι; Τί γυρεύουμε μεῖς στὴ φωτιά;

— Χίλια συμπάθια, στρατηγέ μου, μ' ἀκουσέ με! ἀποκρίθηκε ὁ ταμπουρλέρης. Προχτές, ἕνας συνταγματάρχης, ἀληθινὸς συνταγματάρχης, μὲ σάρακα πού λένε καὶ ὁστᾶ — μὲ ἄλλους λόγους, κατωμένος ἀπὸ κρέας κι' ἀπὸ κόκαλα — γευματίσε δῶ σ' αὐτὴ τὴν τραπεζαρία. Τὸν ἄκουγα πού μιλοῦσε, δὲν ἔχανα λέξη ἀπ' ὅσα ἔλεγε γιὰ πολέμους καὶ γιὰ μάχες. Ἀνάμεσα στ' ἄλλα, εἶπε κι' αὐτὸ: «Δὲν εἶναι κανένας ἀληθινὸς στρατιώτης ὅσο δὲν ἔχει πάει στὴ φωτιά». Μοῦ ἔκαμ' ἐντύπωση. Κι' εἶπα μέσα μου: «Μὰ καὶ μεῖς θέλουμε νάμαστε ἀληθινοὶ στρατιῶτες!» Γι' αὐτό, στρατηγέ μου, σὲ παρακαλῶ: Πήγαινε μας στὴ φωτιά!

— Ἐχεις εὐγενικά αἰσθήματα, ταμπουρλέρη, εἶπε ὁ στρατηγός. Ξέρεις ὅμως, πὼς γιὰ νὰ πᾶν κανένας στὴ φωτιά, πρέπει νὰ γίνῃ πόλεμος. Μὰ τί πόλεμος μπορεῖ νὰ γίνῃ μέσα σ' αὐτὴ τὴν τραπεζαρία; Μόνο μὲ πηρούνια, μαχαίρια καὶ κουτάλια γύρω σὲ κανένα ψητὸ ἢ σὲ κανένα γλύκισμα. Δὲν ὑπάρχει ἐδῶ μέσα φωτιά γιὰ νὰ σᾶς πᾶω!

— Χίλια συμπάθια, στρατηγέ μου, πού θὰ σοῦ ἀντιμιλήσω, μὰ... φωτιά ὑπάρχει! Ἐγὼ πολλὰ φορὲς, μέσ' ἀπ' τὸ κουτάκι μου ἢ πάνω στὸ τραπέζι, ἄκουσα νὰ λένε: «Εἶναι ἔτοιμη ἡ φωτιά;». Προσέξτε μὴ σβύσῃ ἡ φωτιά...

— Ὁ στρατηγός ἔβαλε τὰ γέλια: — Μ' αὐτὴ δὲν εἶναι ἡ φωτιά τῆς μάχης, κουτόπαιδο!

— Καὶ πού ξέρεις, στρατηγέ μου; Ἐγὼ θάθελα νὰ πᾶω νὰ τὴν ἰδῶ. Μοῦ καρφώθηκε αὐτὴ ἡ ἰδέα καὶ δὲν μπορῶ νὰ ἡσυχάσω. Σὲ παρακαλῶ πολὺ, στρατηγέ μου, πήγαινε μας σ' αὐτὴ τὴν φωτιά! Ἐτσι ἢ ἄλλοιῶς, θὰ κάναμε μιὰ μικρὴ ἐκστρατεία. Τί λές, στρατηγέ μου; Νὰ χτυπήσω τὸ ταμπούρολο, νὰ ξυπνήσουν κι' οἱ ἄλλοι;

— Ὁ στρατηγός σκέφθηκε λίγο, ἔστριψε τὸ ἄσπρο του μουστάκι—βαμμένο δηλαδὴ μὲ ἄσπρη μπογιὰ—κι' εἶπε:

— Μιὰ μικρὴ ἐκστρατεία... δὲν εἶναι κακὴ ἰδέα!... Τρεῖς ἡμέρες

έχει να μάς βγάλει ο κ. Τοτός και να μάς στήση πάνω στο τραπέζι. Δεν πρέπει να φέρει κανέναν το στρατιωτικό να μουνδιάζει και να τεμπελιάζει από το καθήκον. Ναί! Ας κάμουμε τουλάχιστο ένα στρατιωτικό περίπατο, να κινηθούμε, να ξεμουνδιάσουμε! Έμπρός, ταμπουρλιέρη! χτύπα, χτύπα να ξυπνήσουν όλοι και να σηκωθούν!

—Ω, με τί χαρά ο μικρός άρπαξε τα ταμπουρλόξυλα κι' άρχισε να χτυπά έγερτήριο!..

(Ακολουθεί)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

Ο ΠΑΠΑΣ ΤΟΥ ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΟΥ ΔΙΗΓΗΜΑ

Ο πάτερ Άγαθίας ήταν έφημέριος στο Μικροχώρι.

Καλός σαν το ψωμί, άδολος, σαν το χρυσάφι, αλσθανόταν άγάπη πατρική για τους Μικροχωρίτες. Το Μικροχώρι του θάταν γι' αυτόν ο έπίγειος παράδεισος, αν οι Μικροχωρίτες τον είχαν άφίσει λίγο περισσόστο να τον δώ και να τους παρηγορήσει.

—Μετά χαράς, φίλε μου. Νά, φέρεσε γρήγορα αυτά τα πέδιλα, γιατί οι δρόμοι δεν είναι και καλοί. Μπράβο. Τώρα να τραβήξεις κατ' ευθείαν έμπρός. Βλέπεις, εκεί πέρα στο βάθος; Θα βρής μιάν άσημένια πόρτα γεμάτη μαύρους σταυρούς. Δεξιά θα χτυπήσης και θα σ' άνοίξουν. Και τώρα ώρα σου καλή...

Πήγαινα... Πήγαινα... Θεέ μου, τί δρόμος! Ανατριχιάζω μονάχα που τον συλλογιέμαι. Ένα στενό μονοπάτι γεμάτο άγκάθια που σου τρυπούσαν τα πόδια, κάρβουνα που λαμπυρίζανε και φίδια που σφυρίζανε, μ' έδωκε στην άσημένια πόρτα.

—Ντούκ! Ντούκ!

—Ποιός είναι; μου κάνει μιά φωνή βραχνή και παραπονεμένη.

—Ο έφημέριος του Μικροχωριού.

—Τού;

—Του Μικροχωριού.

—Α! Έμπρός.

Μπήκα. Ένας μεγαλόπρεπος άγγελος, με μαύρα φτερά, σαν τη νύχτα, με στολή λευκή σαν τη μέρα, μ' ένα διαμαντένιο κλειδί κρεμασμένο στη μέση, έγραφε κράτς... κράτς... σ' ένα μεγάλο βιβλίο, πιδ μεγάλο κι' από κείνο που είχε ο Άγιος Πέτρος.

—Τί θέλετε; ρώτησε ο άγγελος.

—Άγγελε του Θεού, θέλω να μάθω, αν δεν είμαι πολύ περίεργος, αν έχετε έδω τους Μικροχωρίτες.

—Τούς;

—Τους Μικροχωρίτες, τους κατοίκους του Μικροχωριού, όπου είμαι έφημέριος.

—Α! είστε ο πάτερ Άγαθίας;

—Σίς διαταγές σας.

—Λοιπόν, είπατε Μικροχώρι. Κι' ο άγγελος άνοίγει και ξεφυλλίζει

χέρια, ζήτησα έλεος.

Τότε ο Άγιος Πέτρος:

—Άκουσέ με πάτερ Άγαθία, μου κάνει. Δεν πρέπει να ραγίξης έτσι την καρδιά σου, γιατί μπορεί να σου ρθή το αίμα στο κεφάλι. Δέ φταίς άλλωστε σύ. Οι Μικροχωρίτες, βλέπεις, πρέπει να κάμουν σαράντα μέρες στο Καθαρήριο.

—Αχ! εύσπλαχνίσου με, Άγιε Πέτρε. Κάμε να μπορέσω τουλάχιστο να τους δώ και να τους παρηγορήσω.

—Μετα χαράς, φίλε μου. Νά, φέρεσε γρήγορα αυτά τα πέδιλα, γιατί οι δρόμοι δεν είναι και καλοί. Μπράβο. Τώρα να τραβήξεις κατ' ευθείαν έμπρός. Βλέπεις, εκεί πέρα στο βάθος; Θα βρής μιάν άσημένια πόρτα γεμάτη μαύρους σταυρούς. Δεξιά θα χτυπήσης και θα σ' άνοίξουν. Και τώρα ώρα σου καλή...

Πήγαινα... Πήγαινα... Θεέ μου, τί δρόμος! Ανατριχιάζω μονάχα που τον συλλογιέμαι. Ένα στενό μονοπάτι γεμάτο άγκάθια που σου τρυπούσαν τα πόδια, κάρβουνα που λαμπυρίζανε και φίδια που σφυρίζανε, μ' έδωκε στην άσημένια πόρτα.

—Ντούκ! Ντούκ!

—Ποιός είναι; μου κάνει μιά φωνή βραχνή και παραπονεμένη.

—Ο έφημέριος του Μικροχωριού.

—Τού;

—Του Μικροχωριού.

—Α! Έμπρός.

Μπήκα. Ένας μεγαλόπρεπος άγγελος, με μαύρα φτερά, σαν τη νύχτα, με στολή λευκή σαν τη μέρα, μ' ένα διαμαντένιο κλειδί κρεμασμένο στη μέση, έγραφε κράτς... κράτς... σ' ένα μεγάλο βιβλίο, πιδ μεγάλο κι' από κείνο που είχε ο Άγιος Πέτρος.

—Τί θέλετε; ρώτησε ο άγγελος.

—Άγγελε του Θεού, θέλω να μάθω, αν δεν είμαι πολύ περίεργος, αν έχετε έδω τους Μικροχωρίτες.

—Τούς;

—Τους Μικροχωρίτες, τους κατοίκους του Μικροχωριού, όπου είμαι έφημέριος.

—Α! είστε ο πάτερ Άγαθίας;

—Σίς διαταγές σας.

—Λοιπόν, είπατε Μικροχώρι. Κι' ο άγγελος άνοίγει και ξεφυλλίζει

το μεγάλο του βιβλίο, σαλιώνοντας τις άκρες απ' τα δάχτυλά του για να γλυστράνε καλύτερα τα φύλλα. Μικροχώρι, είπε άφίνοντας ένα βαθύ αναστεναγμό. Πάτερ Άγαθία, δεν έχουμε κανέναν απ' το Μικροχώρι στο Καθαρήριο.

—Έλα Χριστέ και Παναγιά! Δεν είναι ψυχή απ' το Μικροχώρι στο Καθαρήριο; Ω μεγάλε Θεέ! Μά που είναι λοιπόν;

—Άγιε άνθρωπε, θάνατι στον Παράδεισο. Πού άλλου θέλεις να βρίσκονται;

—Μά, από κει έρχομαι.

—Από κει; Έ; λοιπόν;

—Λοιπόν, δεν είναι μήτε στον Παράδεισο, μήτε στο Καθαρήριο. Δεν υπάρχει διάμεσο, θάνατι...

—Τίμε Σταυρέ, Ίησού, άπόγονε του Δαυίδ!.. Ω!.. Είναι δυνατό;

—Ωχ! Ω! Δυστυχία μας! Πώς να πάω γώ στον Παράδεισο, αν οι Μικροχωρίτες μου δε θάνατι κει;..

—Άκουσε, καίμενε Άγαθία. Άφου σώνει και καλά θέλεις να είσαι βέβαιος και να ιδής με τα μάτια σου περί τίνος πρόκειται, πάρε αυτό το μονοπάτι πήγαινε τρεχάτος. Άριστέρα θα βρής μιάν μεγάλη πόρτα, εκεί θα τα ιδής όλα. Ο Θεός μαζί σου...

Κι' ο Άγγελος έκλεισε την πόρτα.

Ήταν ένα μακρύ μονοπάτι στρωμένο με κατακόκκινα πυρωμένα άνθρακια. Προχωρούσα, σά νάμουν πιωμένος σ' κάθε βήμα σκόνταφτα. Είχα ιδρώσει όλος και λαχάνιαζα. Μά, για καλή μου τύχη, χάρη στα πέδιλα που μου είχε δανείσει ο καλός Άγ. Πέτρος, δεν έκαψα τα πόδια μου.

Είχα κάμει πολλόν δρόμο τρικλίζοντας, όταν είδα σ' άριστέρό μου χέρι μιάν πόρτα, τί λέω; ένα μεγάλο, όρθάνοιχτο πορτόνι, που μοιαζε με το άνοιγμα κάποιου μεγάλου φούρνου. Άχ, τέκνα μου! τί θέαμα ήταν αυτό! Εκεί δε μου γύρεψαν τ' όνομά μου, ούτε είχανε κανένα κατάστιχο.

Φουρνιές-φουρνιές μπαίνανε, άδελφοί μου, απ' το όρθάνοιχτο πορτόνι, όπως τις Κυριακές μπαίνετε σεις στα καφενεία.

Ήμοϋν καταϊδρωμένοι και μ' όλα ταύτα είχα μιάν τρεμούλα. Οι τρίχες μου είχαν σηκωθεί όρθές. Μύριζα καμένη σάρκα, ένα είδος σαν τη μουρδιά που γεμίζει το Μικροχώρι μας, όταν ο μαστρο Πέτρος, ο σιδεράς, καίει τη νύχι κάποιου γέρικου γαϊδουριού που θέλει να πεταλώσει. Μου πιανόταν ή πνοή σ' αυτή τη μ' λυσμένη και φοβερή άτμόσφαιρα.

κι' άκουγα ένα φοβερό θρήνο, αναστεναγμούς, ούρλιασμα, βλαστήμιες...

—Έ, λοιπον, θα μπής ή δε θα μπής; εσύ; μου κάνει, κεντώντας με με το δικράνι του ένα διαβολάκι.

—Έγώ; δε θα μπώ. Έγώ είμαι φίλος του Θεού.

—Είσαι φίλος του Θεού; Χά! χά! Γέρο φαφούτη!.. Και τί ήρθες να κάμεις έδω-πέρα;

—Έρχομαι... Άχ, μ' μου μιλάτε πιά δεν μπορώ να κρατήσω άλλο στα πόδια μου. Έρχομαι... έρχομαι από μακριά... να σ' ρωτήσω... μή, μήν... κατ' τύχη... έχετε έδω κανέναν... κανέναν από το Μικροχώρι...

—Μά τί, τον βλάκκ κάνεις; Σά να μήν ήξερες που όλο το Μικροχώρι βρίσκεται δώ. Νά γέρο, ξεκουτήρη, κοίταξε και θα ιδής πώς τους συγυρίζουμε δώ τους περίφημους Μικροχωρίτες σου!..

Και είδα άνάμεσχα από κάτι φριχτές φλόγες, τον κρεμνταλά τον Θεμιστοκλή—όλοι θα τον γνωρίσατε τέκνα μου—το Θεμιστοκλή που τόσο συχνά μεθοκοπούσε, κι' έτσι μεθυσμένος καθώς ήταν, έδερνε την άμοιρη την Παρασκευούλα.

Είδα τον Μπάρμπα Ζήση, που έκανε το λάδι του με τις ξένες έλιές, τις έλιές του κύρ Τάσου.

Είδα τη Λαμπρινή, τη σταχομαζώχτη, που σταχολογώντας για να δέσει πιδ γρήγορα το δεμάτι της, άρπαζε τα στάχια από τους θεριστάδες.

Είδα το γέρο Γαρούφαλο, που ήφερε τόσο όμορφα να σουφρώνη...

Και την Άγλαώ, που πουλούσε τόσο άκριβά το νερό του πηγαδιού της.

Και τον Αύγουστη, τον άθεο, που σά μάπαντούσε με τη Θεία Κοινωνία στα χέρια, τραβούσε το δρόμο του, με το καπέλο στο κεφάλι και την πίπα στο στόμα, φουσκωμένος σά γάλος, σά νάπαντούσε κανένα παλιόσκυλο.

Και τον Άποστόλη με τη Μαλαματένια του και το Γιακουμή, και το Ζήσιμο και το Λεφερέλι και την Κατίγκω...

Κατασυγκινημένο, κίτρινο απ' τον τρόμο, το άκρατήριο αναστέναζε βλέποντας στη Κόλαση, που είχε άνοιχτεί μπροστά τους, ποιός τον πατέρα του, ποιός τη μάνα του, ποιός τον πάπο του, ποιός τον άδερφό του...

—Καταλαβαίνετε καλά, άδελφοί μου, έξακολούθησε ο πάτερ Άγαθίας, καταλαβαίνετε καλά πώς αυτή

ή κατάσταση δεν είναι δυνατή να έξακολουθήσει. Έγώ έχω την ευθύνη για τις ψυχές σας και θέλω να σ' σώσω απ' την άδυστο, όπου όλοι σας έτοιμάζεστε να πέσετε. Από αύριο θ' άρχίσω τη δουλειά, από αύριο δίχως άναβολή. Και για να γίνουν όλα σωστά, πρέπει να γίνουν όλα με τάξη. Θα πάμε κατ' ηλικίες.

Αύριο, Δευτέρα, θα μεταλάβω τους γέροντες και τις γριές. Εύκολη δουλειά.

Την Τρίτη τα παιδιά. Θα τελειώσουμε γρήγορα.

Την Τετάρτη τους νέους και τις νέες. Αυτό θα μάς πάρη άρκετή ώρα.

Την Πέμπτη τους άντρες. Δέ θ' άργήσουμε πολύ.

Την Παρασκευή τις γυναίκες και θα συστήσω να μή γίνουν ιστορίες.

Το Σάββατο το μωλωνά. Δεν είναι πολύ μιάν μέρα γι' αυτόν μονάχα.

Κι' αν τη Κυριακή θ' άχουμε τελειωμένα όλα, θα είμαστε οι πιδ ευτυχισμένοι άνθρωποι στον κόσμο.

Βλέπετε, τέκνα μου, όταν τα στάχια είναι ώριμα, πρέπει να τα θερίσουμε. Όταν το κρασί το βγάλουν απ' το βαρέλι, πρέπει να το πιούμε, όταν τα ρούχα μας δεν είναι καθαρά, πρέπει να τα πλύνουμε, και να τα πλύνουμε, μάλιστα καλά.

Η χάρη του Χριστού μαζί σας. Άμήν!

Είπε κι' έγινε. Όλοι οι Μικροχωρίτες έτρεξαν να καθαριστούν. Κι' έπειτα απ' αυτή τη μνημειώδη Κυριακή, το Μικροχώρι, δέκα μέλια μακριά, εύδιάζε άρετή.

Ο καλός παπάς του, τρισευτυχισμένος και καταχαρούμενος ώνειρευόταν την άλλη νύχτα πώς, ακολουθούμενος απ' όλο του το Ποίμνιο, άνέβαινε με λαμπρή πομπή, στη μέση από αναμένες λαμπάδες, μ' ένα ευδιάσμενο σύννεφο και μαζί με χαρό από παιδιά, που έφελναν τ' «Άγιος ο Θεός», στον όλόφωτο δρόμο της βασιλείας του Θεού.

Alphonse Daudet

K. X. ΓΡ.

Η ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ ΤΗΣ ΜΠΕΤΤΥ

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ υπό EUDOXIE DUPUIS

— Συνέλει από το προηγούμενο —

— Πραγματικά, έκανε η κυρία Βάν-Κούρτ. Για μεθύριο δεν λέω όχι, αλλά τώρα αισθάνομαι πώς έχω μεγάλη ανάγκη να αναπαυθώ μιάν μέρα τουλάχιστον.

Η «άνάπαυση» ήταν μιάν λέξη που η Μπέττυ καλά-καλά δεν καταλάβαινε τη σημασία της. Έπειδή δεν κουραζόταν ποτέ της, δεν αισθανόταν κι' όλας ποτέ την ανάγκη ν' αναπαυθώ. Ωστόσο δεν είπα τίποτε. Δεν της έφθανε που οι φίλοι της έδειχναν τέτοιο θερμό ενδιαφέρον για τις υποθέσεις της; Μπορούσε κιόλας να τους ζητήσει να πεθάνουν απ' τον κόπο για χάρη της;

Για να την κάνη να υπομονέψη εύκολώτερα αυτή την άναβολή, ο κ. Βάν Κούρτ πήρε την άλλη μέρα τη Μπέττυ και την γύρισε σ' όλη τη Βοστώνη, που οι διάφορες συνοικίες της χωρισμένες από μακριά κανάλια, ένώνονται μεταξύ τους με πελώριες γέφυρες.

Ο περίπατος αυτός διασκέδασε έξαιρετικά την Μπέττυ. Από τα μαθήματα του κυρίου Μίξον ήξερε πώς η Βοστώνη ήταν το κυριώτερο πολεμικό κέντρο στον πόλεμο της άνεξαρτησίας, και γνώριζε ακόμη πώς ή μάχη του Λέξινγκτον καθώς και ή μάχη του Μπάρκερ-Χώλλ, δυο από τις μεγαλύτερες νίκες των Αμερικανών στον πόλεμο αυτόν, είχαν δοθεί στη δική της περιφέρεια. Θαύμασε ακόμη τα περίφημα πάρκα της, όπου βρίσκονται μερικά από τα σπανιότερα δέντρα της Αμερικής. Έπισκέφθηκε τα μουσεία της και τις βιβλιοθήκες της Βοστώνης, που είχαν μιάν πόλη με έξαιρετικά άνεπτυγμένη πνευματική και φιλολογική κίνηση.

Όταν έγύρισε στο ξενοδοχείο το βράδυ την ώρα του φαγητού, ήταν «σχεδόν κουρασμένη», όπως είπα. Κοιμήθηκε την ίδια στιγμή μόλις έπεσε στο κρεβάτι της και ξύπνησε το άλλο πρωί καταχαρούμενη, με τη σκέψη πώς προτού περάση ή ημέρα, θα είχε δίχως άλλο την ευτυχία να βρής και ν' άγκαλιάση την θεία της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

ΕΠΙΤΕΛΟΥΣ!

Είχε κιόλας άρχισει να βραδυάζη όταν έφθασαν στο Λαίηγκοντ. Το ταξίδι ήταν μεγάλο και κοπιαστικό. Η κυρία Βάν-Κούρτ έδήλωσε πώς δεν θα κατέβαινε στην τραπεζάρια του ξενοδοχείου για το γεύμα και πώς θα ήθελε να της άνέβαζαν το φαγητό στην κάμαρά της.

Η Μάργκαρετ που είχε πονοκέφαλο, είπε πώς θα κρατούσε συντροφιά της μητέρας της.

— Άλλωστε, πρόσθεσε, άπόψε είναι πιά πολύ άργά για ν' άρχίσου-

με τις έρευνές μας. Αύριο έχουμε δ-
λη την ημέρα στη διάθεσή μας. Έ-
σένα, όμως, Μπέττυ, δεν θέλουμε να
σου στερήσουμε αυτή την ευχαρίστη-
ση. Θα κατεβήτε μαζί με τον Ρι-
χάρδο. Δεν είν' έτσι, μαμμά;

Τό κοριτσάκι, ένθουσιασμένο που
θα κατέβαινε στη μεγάλη κι' όλοφώ-
τιστη σάλα, έτρεξε στην κάμαρά της
και φόρεσε τό ώρατο της άσπρο φό-
ρεμα με τὰ ρόζ τριανταφυλλάκια
και τις ρόζ κορδέλλες.

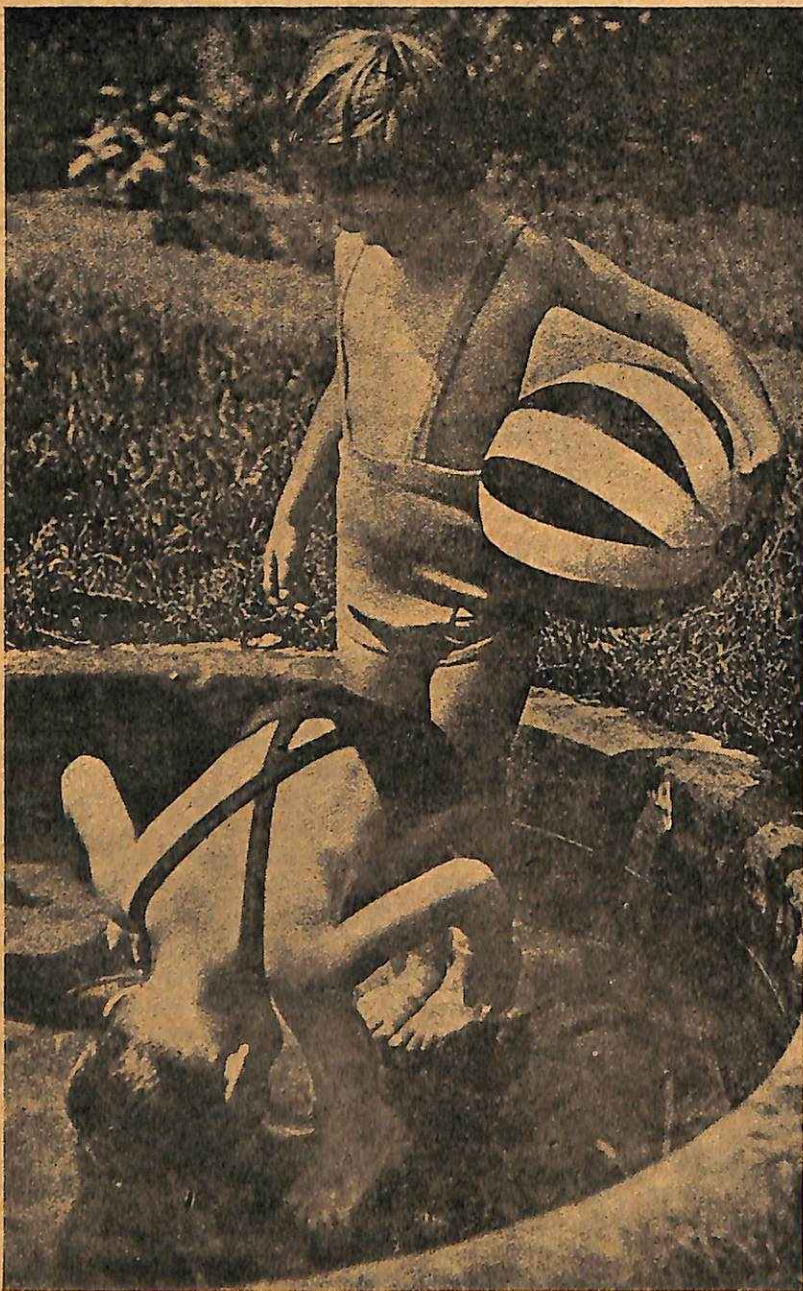
— Είσαι πολύ χαριτωμένη έτσι,

της είπε ή Κυρία Βάν-Κούρτ, όταν
ή Μπέττυ, προτού νά κατεβή στην
τραπεζαρία, πέρασε από την κάμα-
ρά της για νά λάβη την έγκρισή
της, είσαι στ' αλήθεια πολύ χαριτω-
μένη.

— Θα κάνης μεγάλη φιγούρα,
Παπαγαλάκι, δήλωσε ό Ριχάρδος.

Και παίρνοντας τη Μπέττυ από
τό χέρι, κατέβηκε μαζί της τη μεγα-
λόπρεπη μαρμαρένια σκάλα που ή-
ταν όλη στρωμένη με κόκκινο βε-
λοδο.

ΕΙΚΟΝΕΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ

Μπάνιο στη στέρα

Αφού πέρασαν ένα μακρύ διά-
δρομο στολισμένο με ώραιες γλά-
στρες και λουλούδια, έφθασαν στην
ευρύχωρη τραπεζαρία, όπου ένα πλή-
θος κόσμου ήταν κιάλας καθισμένο
στ' άνθοστόλιστα τραπέζια.

Όταν τελείωσε τό γεύμα ό Ρι-
χάρδος ώδήγησε τη μικρή του φίλη
στην αίθουσα των συναυλιών, που
στην πόρτα της είχε κολλημένο ένα
πρόγραμμα. Ο νέος στάθηκε να τό
διαβάσει. «Έξαφνα γυρίζοντας ζωηρά
πρός την Μπέττυ της είπε:

— Παπαγαλάκι, για ιδές!

Η Μπέττυ διάβασε κι' εκείνη κι'
έβαλε μία φωνή: Στο πρόγραμμα ά-
ναφερόταν ότι μερικά τραγούδια της
συναυλίας θα τα τραγουδοῦσε ή κυ-
ρία «Λάρα».

— Η Λάρα! φώναξε ή Μπέττυ.
Αυτή είναι. Ναι, είναι αυτή, ή μες
Δαλούέτ, ή αδελφή της μητέρας
μου. Είμαι σίγουρη, μου τό λέει ή
καρδιά μου. Πού είναι; Τι πρέπει
να κάνουμε;

— Για την ώρα τίποτα. Δεν έχου-
με παρά να περιμένουμε την ώρα
της συναυλίας. Αν μου ύπόσχεσαι
να καθήσης φρόνιμα, τότε θα σε πά-
ρω μαζί μου να την ακούσης, είδε-
μή, επειδή φοβάμαι μήπως κάνεις
καμιά τσαχαρία, ή βάλεις τίποτα
φωνές, θα σε άνεβάζω τώρα άμέσως
στην κάμαρά σου και θα παρακαλέ-
σω τη μητέρα μου να σε φυλάγῃ μη
βγῇς έξω.

— Όχι, όχι σὰς παρακαλώ, έκέ-
τευσε ή Μπέττυ. Θα κάτσω ακούνη-
τη σάν ποντικάκι και άμίλητη σάν
ψάρι. Μονάχα άφήστε με να την δω
και να την ακούσω. Σὰς παρακαλώ
πολύ, κύριε Ριχάρδε!

Ο Ριχάρδος δεν ήθελε άλλο φυ-
σικά παρά να ευχαριστήσῃ τη μι-
κρή του φίλη. Όστόσο, επειδή δεν
μπορούσε να είναι σίγουρος πώς τό
παιδί αυτό, που τόσο λίγο είχε τη
δύναμη να συγκρατῇ τὰ αισθήματά
του, δε θα έκανε κανένα άσυλλόγι-
στο κίνημα, την πήρε κι' εκάθησαν
στο βάθος της σάλας και κοντά στην
έξοδο.

Η συναυλία ήταν πολύ ώραia.
Μά ή Μπέττυ άδιαφορούσε για όλα.
Δεν σκεπτόταν παρά μονάχα την
«Λάρα» και όσπου να φανῇ αυτή
δεν είχε ούτε αυτιά ούτε μάτια για
τάλλα κομμάτια που έπαιζαν. Έπι-
τέλους ή κυρία που άναφερόταν μ'
αυτό τ' όνομα στο πρόγραμμα πα-
ρουσιάστηκε επάνω στη σκηνή. Στο
άντίκρυσμά της ή Μπέττυ ένιωσε
κρύο ιδρώτα σ' όλο της τό σώμα, έ-
νώ τό αίμα άνέβηκε στο κεφάλι της.

(Ακολουθεί)

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

Ο ΜΟΥΣΤΑΚΑΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ υπό Α. de GERIOLLES

— Συνέχεια από τό προηγούμενο —

Αυτή την ευκαιρία περίμενε ό
ψευτοπεθαμμένος. Μόλις είδε πώς
βρισκόταν μοναχός του στην αυλή,
βρέθηκε όρθιος μ' ένα πήδημα και
τά πόδια του ξαναβρήκαν όλη τη
δύναμη και τη γρηγοράδα του πα-
λιού καλού καιρού.

Διέσχισε έναν μακρύ διάδρομο,
που για καλή του τύχη ήταν άδειος,
πέρασε σάν σαίτα μέσα από την κου-
ζίνα, πήδησε άπ' τ' άνοιχτό παρά-
θυρο, και βρέθηκε στα χωράφια, τρέ-
χοντας σάν τρελλός όχι μονάχα από
φόβο μήν τόν πιάσουν, μὰ κι' από
τη χαρά του που είχε ξαναβρεί την έ-
λευθερία του. Όστόσο δεν γύρισε εύθὺς
άμέσως στο στρατώνα. Θέλησε πρῶ-
τα ν' απολαύσῃ, να ευχαριστήσῃ την
έλευθερία του, που τόσο καιρό την
είχε στερηθῇ. Έκανε μία βόλτα σ'
όλα τὰ περὶχωρα, λούστηκε στα ρυά-
κια, κυλίστηκε στο χλωρό γρασίδι,
κυνήγησε τὰ πουλιά και άποζημιώ-
θηκε με μία φορά, για ό,τι είχε στε-
ρηθῇ τόσο καιρό.

Τό στομάχι του όμως, που ήταν
καλοσυνειθισμένο στα πλούσια γεύ-
ματα του συνταγματάρχη, έσήμαινε
σε λίγες ώρες συσσίτιο. Στη μύτη
του έρχονταν οί μεθυστικές εὐωδίες
που έβγαιναν άπ' τη κουζίνα του γει-
τονικού στρατώνα. Η καρδιά του ά-
πό τό άλλο μέρος λαχταρούσε να
ξαναβῇ τους παλιούς συντρόφους.
Έτσι δεν βάστηξε πιά άλλο, και ξα-
ναγύρισε στο στρατώνα.

Κανένας δεν τόν περίμενε πιά.
Όλοι είχαν άπελπιστεί πώς θα τόν
ξαγαδούν κι' ό ένθουσιασμός τους,
μόλις τόν αντίκρυσαν, είναι άπερί-
γραπτος. Σωστή γιορτή έγινε για χά-
ρη του. Κι' όπως κι' άλλοτε, θέλησαν
να τόν στήσουν ψηλά και να τόν γυ-
ρίσουν σ' όλη την πόλη σάν άρχαίο
θριαμβευτή.

Έτσι, τό ίδιο βράδυ, στημένος έ-
πάνω σε μία σάνδα σκεπασμένη μ'
ένα κόκκινο υφασμα, ό Μουστάκας
έκανε τη θριαμβευτική του παρέλα-
ση σ' όλες τις κεντρικές κι' άπόκεν-
τρες γειτονίες, μπροστά στους έκπλη-
κτους Ίσπανούς, που πρώτη φορά έ-
βλεπαν να γίνεται τέτοια γιορτή για
ένα σκύλο. Μπροστά πήγαινε ή μου-
σική του Συντάγματος, παίζοντας ένα
θριαμβευτικό έμβατήριο. Όστερα έρ-
χονταν ένα πλήθος στρατιώτες που
κρατούσαν άναμμένα δαυλιά στα χέ-
ρια, ακολουθούσε ό θριαμβευτής, κα-
μαρωτός και περήφανος επάνω στο

βάθρο του που τό βαστούσαν τέσσε-
ρις ύπαξιωματικοί. Την πομπή συνώ-
δευε άπειρη μαρίδα που πανηγύριζε
για τό μοναδικό αυτό θέαμα.

Ο Μουστάκας τούτη τη φορά δεν
ήταν τρομοκρατημένος σάν την πρῶ-
τη. Είχε συνηθίσει στις τιμές και
στις δόξες, δεν φοβόταν πιά μήν πέ-
ση, κρατιόταν στερεά στη θέση του
με τό κεφάλι ψηλά, περήφανος για
την τιμή που του γινόταν, μ' άκόμη
περισσότερο, συγκινημένος για την

«Με τὰ μάτια καρφωμένα στη
σημαία...»

αγάπη, τη μεγάλη αγάπη, που του
έδειχναν όλοι τόσο φανερά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

Ο σκύλος μας άρχισε να γερνάει.
Έντεκα χρόνια είναι σεβάστη ήλι-
κία για ένα σκύλο.

Τό ώραio έξυπνο κεφάλι του είχε
άρχισι ν' άσπρίξῃ γύρω στα μάτια
και στο στόμα. Ήταν όμως πάντα
ζωηρός όπως στα νεατά του, όρμη-
τικός και άνδρείος, κι' ακολουθούσε
τό σύνταγμα του σ' όλες τις μά-
χες, πηγαίνοντας πάντα κοντά στη
σημαία, σύμφωνα με την ήρωική συ-
νήθειά του.

Στόν πόλεμο της Ίσπανίας, ένα
πόλεμο όπου οί Γάλλοι δεν μάχον-
ταν με τακτικό στρατό, αλλά με έν-
τακτα στίφη από άντάρτες που
τούς έστηναν παντού ενέδρες και πα-
γίδες, ό Μουστάκας πρόσφερε άνεκ-
τίμητες υπηρεσίες στους δικούς του.

Με τό αλάθητο ένστικτό του μυ-
ριζόταν από μακριά την προσέγγιση
του έχθρου και ποτέ δεν ξεγελιόταν
από τους «ζωντανούς θάμνους». Οί
«ζωντανοί» αυτοί «θάμνοι», ήταν ένα
τέχνασμα που μεταχειρίζονταν οί
Ίσπανοί για να πηλαιάζον άθώρη-
τοι τις άνυποπτες γαλλικές προφυλα-
κές. Τη νύχτα κρύβονταν πίσω από
μεγάλα κλαδιά δένδρων και πλησία-
ζαν σιγά-σιγά έρποντας τους Γάλλους
φρουρούς. Κι' όταν τους έφθαναν,
τούς ρίχνονταν από πίσω και τούς
έχωναν τό μαχαίρι στην καρδιά,
προτού τὰ δυστυχισμένα στρατιωτά-
κια προφτάσουν να βάλουν μία φωνή.

Αναγνώριζε άκόμη, δίχως να λα-
θευθῇ ποτέ του, τις δηλητηριασμένες
πηγές και τὰ πηγάδια. Εκεί όπου
έπινε νερό ό Μουστάκας, μπορούσε
να πιῇ κι' όλόκληρο τό σύνταγμα
χωρίς κανένα φόβο.

Κάποτε τό σύνταγμα είχε στή-
σει τό στρατόπέδό του κοντά σ' ένα
άρκετά πλατύ ρυάκι. Κι' οί πυρεβολη-
τές θέλησαν μία μέρα να ίδούν, με τί
τρόπο ό Μουστάκας, που ήταν πάν-
τα τόσο άκατάδεκτος σ' άλλα σκυ-
λιά, θα φερόταν σε μερικά ψωρο-
σκυλάκια που τὰ εξέρέ-
θισαν ενάντιόν του. Ή-
ταν σκυλιά του δρόμου
μικροκαμωμένα και ψω-
ραλέα, που μαζεύονταν
στο στρατόπεδο με την
ελπίδα να βρουν κανένα
ξεροκόμματο ή κανένα
κόκκαλο μέσα στα κου-
πίδια κι' από μονάχα
τους δε θα τόλμοῦσαν βέ-
βαια ποτέ να τὰ βάλουν
με τό φοβερό Μουστάκα.

Μά τὰ Ψού, Ψού, Ψού, άρ-
παχτον! που τούς φώναζαν οί στρα-
τιώτες, τὰ εξέρέθισαν σε τέτοιο ση-
μετο, ώστε δίχως να καλοσκεφθούν
τις συνέπειες, χύθηκαν στόν Μουστά-
κα κι' άρχισαν να τόν δαγκώνουν
στα πόδια και στ' αυτιά, που για να
τόν φτάσουν πηδούσαν.

— Ζουρλάθηκαν τούτα τὰ μικρά!
σκέφθηκε στην αρχή-αρχή ό Μου-
στάκας. Δίνετέ του γρήγορα άπ' έ-
δώ, ψωριάκια!

Δεν καταδεχόταν να τὰ βάλῃ με
τέτοιους άσήμαντους έχθρους και την
πρώτη στιγμή δεν κουνήθηκε κα-
θόλου. Τό πράγμα όμως σε λίγο άρ-

χισε να γίνεται ενοχλητικό. Ένα μάλιστα σκυλάκι κοκκινωπό, μεγάλο σαν μιά γροθιά. Έχωνε τα μυτερά δοντάκια του αλύπητα μέσα στο κρέας του.

«Α, μάλιστα την άλλη βραδιά, φθάνουν πια τ' άστεια!... Και πιάνοντας έλαφρά-έλαφρά το σκυλάκι απ' το λαιμό, ο Μουστάκας έπεσε στο ρυάκι και βγήκε κολυμπώντας στην άλλη όχθη. Εκεί άφηκε μονάχο τον έχθρο του, που το κρύο μπάνιο του είχε κατευνάσει μονομιάς όλη τη φιλοπόλεμη όρμη του. Και με τον ίδιο τρόπο, παρέλαβε ένα ένα τα σκυλάκια και τα πέρασε στην άλλη μεριά του ρυακιού.

(Ακολουθεί)

KIMON AAKIASH

ΑΘΗΝΑ·Ι·ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΦΑΝΤΑΣΜΑΤΑ

Αγαπητοί μου,

ΠΟΛΥΣ λόγος γίνεται αυτόν τον καιρό για φαντάσματα. Φαίνεται πως σε διάφορα μέρη συγχρόνως παρουσιάστηκαν μερικά κι' αναστάτωσαν τις γειτονιές και τις άστυνμίες. Έγραψαν, φυσικά, κι' οι έφημερίδες, όπως γράφουν για το κάθε τι που φτάνει ως τη Γενική ή την Ειδική Ασφάλεια. Γιατί από κει παίρνουν αυτές τις ειδήσεις οι **ρεπόρτερ** — φόνους, κλειψίες, αυτοκτονίες, λιθοβολισμούς σπιτιών κι' έμφανίσεις φαντασμάτων. Όσο για τα τελευταία, πάντα σχεδόν το εξαγόμενο των ανακρίσεων είναι πως τα «σκηνοθετούν» διάφοροι φαρσποιοί για να γελούν, ή θαυμαστοποιοί άγύρτες για να έκμεταλλεύονται την εύπιστία του κοσμάκη. Κι' ο καίμενος δ κ. Τανάγρας δεν παύει να γράφει δεξιά κι' άριστερα, πως φαντάσματα δεν υπάρχουν και πως όταν δεν είναι φάρσες, τα δημιουργεί μιά νοσηρή ψυχική κατάσταση, μιά άρρωστη φαντασία — κι' εδώ ίσως ταιριάζει το «δόλια φαντασία» που έγραψε στο κομμάτι του για τη Σελίδα Συνεργασίας ένας φίλος μας — με άλλους λόγους είναι **υποκειμενικά** κι' όχι **αντικειμενικά**.

Όσοι είδατε ποτέ στο θέατρο ή διαβάσατε τον «Άμλετ» του Σαίξπηρ, θα θυμάστε πως ένας άδικοσκοτωμένος βασιλιάς της Δανίας παρουσιάζεται σά φάντασμα στο γιό του γυρεύοντας εκδίκηση. Άλλα ό γιός του αυτός, ό «Άμλετ, από την υποφία του έγκλήματος, έχει χάσει την ψυχική του γαλήνη, βρίσκεται σε μεγάλη ταραχή, όλο εκεί έχει το νοῦ του, κι' έτσι μπορεί να βλέπει

και φαντάσματα, Δεν είναι λοιπόν ό πραγματικός πατέρας του, ό πεθαμένος που βγαίνει τα μεσάνυχτα απ' τον τάφο του, εκείνο που βλέπει με τα μάτια του το βασιλόπουλο. Είναι πλάσμα της φαντασίας του. Και για τοῦτο **μόνο** αυτός βλέπει κάθε φορά το φάντασμα του βασιλιά κανένας άλλος από την ακολουθία του.

Τό ίδιο και στον «Μάκβεθ», άλλη φοβερή τραγωδία του Σαίξπηρ. Ό μεσαιωνικός αυτός βασιλιάς, μαζι με τη γυναίκα του, την περίφημη Λαίδη Μάκβεθ, έχουν κάνει πάλι ένα έγκλημα, μιά δολοφονία για να πάρουν το θρόνο. Κι' ή τύψη τους ύστερα τους κάνει σαν τρελλούς. Η λαίδη Μάκβεθ, που είναι ύπνοδαιτσα, σκηκώνεται τη νύχτα και προσπαθεί με άπεγνωσμένο τρίψιμο, να εξαλείψει μιά κηλίδα από αίμα που φαντάζεται πως έχει μείνει στο έγκλημα της χέρι. Ό Μάκβεθ πάλι βασανίζεται από το φάντασμα του θύματός του, Χαρούμενος, πάλι να καθήση στο γιορτινό τραπέζι, κι' άξαφνα, κοιτάζοντας περίτρομος κι' ανατριχιασμένος μάν άδειαν ή θέση, φωνάζει: «Ποιός είν' εκεί;!» Γιατί βλέπει το φάντασμα του σκοτωμένου να κάθεται κι' αυτό στο τραπέζι με τους ζωντανούς. Αὐτά βέβαια δεν είναι πραγματικά. Καμμιά κηλίδα από αίμα δεν έχει μείνει στο χέρι της λαίδης Μάκβεθ: ή μεγάλη τύψη την κάνει να τη βλέπει. Κανένας νεκρός από τον τάφο του δεν σκηκώνεται. Η μεγάλη τύψη κάνει τον Μάκβεθ να βλέπει το φάντασμα του σκοτωμένου. Κι' ούτε την κηλίδα ούτε το φάντασμα τα βλέπει άλλος κανείς. Μόνο οι ένοχοι που τους έχει τρελλάνει ή τύψη.

Άλλά εκτός απ' αυτά τα φαντάσματα, τα **υποκειμενικά**, κι' εκτός από τόλλά εκείνα που, καθώς είπαμε, τα μηχανεύονται διάφοροι, υπάρχουν κι' άλλα που τα κατασκευάζουν — τέλειοι φαρσποιοί καμμιά φορά — ή τύχη κι' όπτική άπάτη Τη νύχτα, στον κήπο, έν άσπρο σεντόνι, κρεμασμένο από ένα δέντρο για να στεγνώσει, κάτω απ' το φεγγαρόφωτο, σάς κάνει ν' ανατριχιάσετε, έπειδή μιά στιγμή το παίρνετε για φάντασμα... Στη μισοσκότεινη κάμαρα καθώς μπαίνετε και βλέπετε άξαφνα έναν ψηλό άσπροφόρο που δεν τον περιμένατε κει μέσα, ξεφωνίζετε από τρόμο και το βάζετε στα πόδια, «Κλέφτης; σάς ρωτάνε» — Όχι, φάντασμα! — Τι λές εκεί! πάμε να ιδούμε! Και γυρίζετε προς την κάμαρα με τους δικούς σας, και βλέπετε τον άσπροφόρο — που είναι π. χ.

ένας θεός σας — να θαίνη σκαμμένος απ' τα γέλια, που σάς τρώμαξε τόσο χωρίς να θέλη... Τύχη κι' όπτική άπάτη.

Κι' εγώ έχω μιάν άνάμνηση από τέτοιο φάντασμα. Κάποτε, μου φαίνεται, σάς τη διηγήθηκα. Άλλά έπειδή είναι πολὺς καιρός, θα την ξαναδιηγηθώ. Ήμουν τότε οικότροφος στοῦ Σκόκου, στην όδον. Άραχώδης προς τα Πεύκκια, και τα βράδια πήγαινα στις φιλολογικές βεγγέρες του Σουρή, στην όδον Χαριλάου Τρικούπη, που την έλεγαν τότε όδον Πινακωτών. Ένα βράδυ — μιά νύχτα καλύτερα, γιατί ήταν περασμένα μεσάνυχτα — καθώς γύριζα στο σπίτι μονάχος καί, μόλις έστριψα από την όδον Πινακωτών στην όδον Άραχώδης κι' άρχισα να την άνεβαίνω — γύρω μου έρημιά και μισοσκόταδο — είδα που λέτε... το φάντασμα! Καμμιά έκατοστή βήματα μπροστά μου, βγήκε από τη διασταύρωση με την όδον Μαυρομυχάλη, έσχιζε κατά πλάτος, με το πάσο του, την όδον Άραχώδης, και σταμάτησε στην άλλη γωνιά, κάτω από ένα φανάρι. Τό είδα καλά: πανύψηλο, φοβερό, φορούσε κάτασπρα κι' είχε μαύρα φτερά!... Δεν έδωλα πια παρά μιάν άκρη, από το ένα τον φτερό. Κι' ήμουν βέβαιος πως με περίμενε κει... για να μ' άρπάξει καθώς θα περνούσα. Τι ανατριχίλα! «Τό σύγκροτο άναφτέριασμα του τρόμου» που λέει κι' ό ποιητής. Να γυρίσω πίσω; Δεν το καταδέχθηκα. Αν είναι, είπα, της μοίρας μου να... πάω από φάντασμα, άς πάω! Και προχώρησα γενναία.

Όταν έφτασα λοιπόν ως στη γωνιά και λοξοκοίταξα με δειλία, είδα... έναν άνθρωπο, που φορούσε μιά άσπρη νυχτιά, είχε ρίξει στις πλάτες του ένα μαύρο σακάκι και, σταματισμένος κάτω απ' το φανάρι, διάβαζε ήσυχα μιά έφημερίδα!... Τότε θυμήθηκα: πρό μιάς ώρας είχε γίνει ένας μικρός σεισμός, που τον άκούσαμε στοῦ Σουρή χωρίς να παραφρονηθούμε. Ό άνθρωπός μου όμως φαίνεται πως φοβόταν πάρα πολύ τους σεισμούς. Και πετάχτηκε, απ' το κρεβάτι του όπως ήταν και γύριζε στους δρόμους, κάνοντας χωρίς να θέλη το φάντασμα...

Σας άσπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΣΑΝ ΝΥΧΤΩΝΕΙ

Ό οὐρανός σκεπάσθη πάλι πλέρια
Με τής νυχτιάς το πλουμιστό σεντόνι.
Τό χρυσοκεντημένο με τ' άστέρια,
Π' άνάγια τρεμοσβύνουν σά νυχτώνει.

Και τό φεγγάρι, σύντροφος μονάχος,
Γλαυκά νερά της θάλασσας χρυσώνει
Στην άκρη κει παρατημένος βράχος
Βουβά τό κύμα διώχνει σάν νυχτώνει

Τά λουλουδάκια γέρνουν τό κεφάλι
Γιατ' ή νυχτιά που φτάνει τα παγώνει
Άλλα στης γής; πεθαίνουν την άγκάλη,
Ψυχορραγούνε τάλλα σάν νυχτώνει.

Έτσι οι έλπίδες χάνονται και σβύνουν
Στό θλιβερό κελάδημα του γαιώνη.
Θά ξαναξήσουν τάχα, ή θά μείνουν
Χαμένες όπως τώρα σάν νυχτώνει;

Άγραμπιλη

ΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑ

Άχ, αυτή ή τεμπελιά! Φίλη πιστότερη δέ γνώρισα. Μαζί μου γεννήθηκε, τράφηκε, μεγάλωσε και πολύ σπάνια θυμάμαι, τη συντροφιά της να μου στέργησε. Τής έχει κολλήσει τρομερή αντίπαθεια με τη μελέτη. Χρόνια τώρα τσακώνονται οι δυό τους, μαλλιοτραβιούνται χωρίς οίχτο, και σάς όμολογώ ταπεινά, πως σπάνια ή τελευταία έχει τη νίκη.

Τά ίδια πάλι σήμερα. Είμαι μιά ώρα τώρα ξαπλωμένη στην άμμο μ' ένα βιβλίο άγκαλιά, χωρίς να κάνω τίποτα.

Είμαι τόσο πιο όραιο, αλήθεια, αντί να σκύβω όσες τό κεφάλι να μπάρσος στο μυαλό σου τις άχαρες σοφίες, να ρεμβάζεις θαυρώντας τα κύματα. Ν' άκούω τό φλοίσβο τους που σιγοσβύνει άπαλά στους βράχους ή τό δροσάγερι που σου μουρμουρίζει θαλασσινά γλυκόλογα. Νά χαζεύεις ανέλιπστα την άμμο, τις πέτρες, τα χαλίκια.

Στη σκέψη αυτή ρίχνω τη ματιά μου σε μιά μεγάλη στρογγυλή πέτρα περιτριγυρισμένη από μυρμηγκία. Πλησιάζω και τη μετακινώ από περιέργεια.

Όλόκληρη μυρμηγκοφωλιά βρισκόταν κρυμμένη από κάτω. Πά, πόλ! μυρμηγκία! μιλιούνια όλόκληρα πηγαινοέρχονται με βιάση μεγάλη, άδιάκοπα.

Νά, τώρα καταφθάνει μιά τσούρα, κουβαλώντας μιά μύγα σκοτωμένη. Τι κόπος και μόχθος. Τραβούνε με ξήλο.

Έρχονται σε λίγο κι' άλλα σ' έπικουρία. Με χίλια-δυό βάσανα καταφέρνουν να κουβαλήσουν τό λάφυρό τους στη φωλιά.

Από την άλλη μεριά άλλα πάλι σέρνουν ένα σκυλήκι, που καμμιά φορά στον κατήφορο τους ξεφεύγει. Χάνουν την ισορροπία, τό παρατούν μιά στιγμή κι' ύστερα ξαναρχίζουν.

Όλη αυτή ή άθόρυβη φασαρία μου κινεί τό ενδιαφέρον, μιά με βάζει και σε σκέψεις.

Παντού πυρετός, κίνηση, δουλειά. Δέχονται με μεγάλη προθυμία τον κόπο, τον μεγάλο αυτό νόμο της ζωής. Μιαύθόρμητη σύγκριση μοῦδεχεται στο νοῦ, και ντρέπομαι για τη νοσηρότητά μου. Ξαναπιάνω με ξήλο τό βιβλίο.

Δέ θυμάμαι ποτέ μου να μελέτησα τόσο καλά, όσο τη μέρα εκείνη.

Πόσα τέτοια μαθήματα κανένας δεν παίρνει απ' τα μικρά και ταπεινά της φύσης.

Μικρομέγλη

ΟΙ ΚΑΜΠΑΝΕΣ

Σήμερα είμαι μόνη. Όλοι λείπουν απ' τό σπίτι κι' εγώ κάθουμαι μπροστά στο παράθυρο κι' εύφραίνουμαι τη γαλήνη του δειλινού. Όλα γύρω μου είναι έρημα και στη φύση έχει άπλωθεί μιά γλυκειά νάρκη. Σάφνου άκούγεται μέσ' στη μελαγχολική αυτή άρμονία ό ήχος μιάς καμπάνας.

Κλάν κλάν! Είναι ένας ήχος βαρύς, καθάριος που γεμίζει την ψυχή κατάνυση. Περνάει σε' αυτή άπαλά, γλυκά, όμοια με τό χνούδι βελούδου. Μοιάζει σάν μουρμούρισμα του κύματος σε' άκροιάλι, σάν νανούρισμα που κοιμίζει γλυκά και σε παίρνει στην παραμυθένια χώρα των όνειρων. Καθώς τον άκούω σκέπτομαι: τί είναι ή καμπάνα που την άκούω σχεδόν κάθε μέρα να ήχη. Είναι οι ψυχές δλονών μας ένομένες, είναι μιά χορδή της καρδιάς μας που πάλλει σε κάθε χαρά και λύπη μας;

Σήμερα η καμπάνα χτυπάει έσπερινό. Αύριο θα σημάει Χριστούγεννα, ύστερα Σταύρωση, Άνάσταση και καμμιά μέρα, χτυπώντας πένθιμα, θα σημάει τό θάνατό μας. Σ' όλες αυτές τις μέρες χτυπάει ή ίδια καμπάνα κι' είναι τό ίδιο γέριχο χέρι που τη χτυπά. Άλλάζει όμως ή ψυχή, κι' αλλάζει κι' ό ήχος.

Τά Χριστούγεννα ή ψυχή είναι χαρούμενη και γεμάτη από εύγνωμοσύνη για τον Σωτήρα που γεννιέται. Κι' ή χαρά αυτή της ψυχής κάνει την καμπάνα να χτυπά πεταχτά.

Η πλάση σκεπασμένη με χιόνια είναι κρύα και σκοτεινή. Κάποια στιγμή ή φωνή της καμπάνας άκούγεται και μιάς θυμίζει ότι γεννήθηκε ό Χριστός. Άμέσως τότε ή Πλάση αλλάζει όψη. Τό μικρό πλάσμα άκναι με τη θερμή πνοή του τον κόσμο και φωτίζει τη σκοτεινή νυχτιά με τό φως της ψυχής τό άγνό. Κι' ή καμπάνα χτυπάει χαρούμενα, πεταχτά...

Την ήμερα της Σταύρωσης πάλι, λές κι' άκούς στον ήχο της όλο τό μυρλόδι των Παθών, όλη την τραγωδία του Γολγοθά. Κτυπά ή καμπάνα και βλέπεις μιά όπτασία να περνά από μπροστά σου. Ένας κάμπος πλάτης και στη μέση τρεις σταυροί.

Λυγμοί άκούγονται και τ' όραιο κεφάλι γέρνει άπνοο, χλωμό στο πλάι. Ένα άκάνθινο στεφάνι στολίζει τ' όχρό μέτωπο και σταλαγματιές από αίμα ποτίζουν τό ξερό χόμα. Η μάννα άγκαλιάζει κλαίοντας τα κρύα πόδια κι' ή καμπάνα άκούγεται... κλαψιάρικη, πένθιμη, συρτή. Κλάν-κλάν...

Τ' άλλο βράδυ — την Άνάσταση — οι ψυχές έχουν γιορτάσει τρανό, κι' οι καμπάνες χτυπάνε χαρούμενες και τό χέρι του καμπανάρη χοροπηδάει ξανα-νοιωμένο.

Ό Χριστός, ό χλωμός Ναζωραίος έ-

χει πια άναστηθεί και μαζί του άναστήθηκε ό νέος άνθρωπος, άγνός, καθάριος σάν τό νερό που τρέχει γαργαριστό μέσα στο ρυάκι. Κι' ή καθάρια αυτή ψυχή κάνει την καμπάνα να χτυπά χαριόδυνα, μελωδικά...

Η καμπάνα άκούγεται πια μακρινή και στην Πλάση άπλώθηκε ή νυκτερινή γαλήνη κι' ή καλοκαιριάτικη δροσιά. Καθώς την άκούω έτσι που μόλις να φτάνη σε' αυτιά μου, μου θυμίζει τις χειμωνιάτικες βραδύες που κουκουλωμένη στο πάπλωμά μου, την άκούω να πάλλη συρτά, κλαψιάρικα.

Ό άγέρας φυσώντας ρίχνει, σαρώνει τα φύλλα των δέντρων και περνώντας χτυπάει τό γλωσσίδι της καμπάνας. Κλάν-κλάν, άκούγεται στη μοναξιά. Έκείνη τη στιγμή μοιάζει με καρδιά πονεμένη που κλαίει την έρημιά της, που κλαίει τα όρφανα που κρώνουν και πεθαίνουν απ' τον παγωμένο βοριά.

Την άκούω και τη βλέπω να δένεται απ' τη βροχή και τον άγέρα, έρημη στη σκοτεινή νυχτιά, σάν μιά βαρκούλα που παραδέρνει στα κύματα μιάς μανιασμένης θάλασσας. Χώνουμαι πιότερο στο πάπλωμά μου και σιγά-σιγά, την άκούω να σβύνει, σάν μιά καρδιά που βουβαθηκε ύστερα απ' τό κλαμμα

Nina-Nóra

ΚΛΑΨΕ ΚΑΡΔΙΑ!

Έν' άστεράκι σβύστηκε
Άπ' τ' ουρανό τό βάθι
Μά ό οὐρανός δεν έκλαψε
Γιατί έχει άστέρια κι' άλλα.
Κλάψε καρδιά, κλάψε πικρά,
Γιά τ' άστρο αυτό που έχάθη,
Άφού κανείς δε βρίσκειται
Νά χύση δάκρυ στάλα.

Ένα λουλούδι έγειρε
Στό χόμα μαραμένο,
Μά ή μάννα του δε θοήνησε
Γιατί έχει κι' άλλ' άνθάκια,
Κλάψε καρδιά, κλάψε πικρά,
Γιά τ' άνθος τό καίμενο,
Άφού κανείς στον κόσμο αυτόν
Δεν κλαίει τό λουλουδάκι.

Μιά πεταλούδα πέθανε
Σ' ένα λευκό λουλούδι,
Μά ή μάννα-φύση δεν μπορεί,
Δάκρυ πικρό να χύση.
Κλάψε καρδιά, κλάψε πικρά
Αὐτό τό πεταλούδι,
Άφού κανένας δεν μπορεί,
Γιά τοῦτο να δακρύση.

Ένα παιδάκι έγειρε
Νεκρό στην κρύα κλίνη
Και σάν τρελλή ή μαννούλα του
Θοήνει γονατισμένη.
Κλάψε καρδιά, κλάψε διπλά
Όπου να βοήξ γαλήνη,
Ένα παιδάκι τόχε αυτό,
Η μάννα του ή καίμενη.

Πριγκιπέσσα

ΑΠΟ ΤΑ ΦΑΙΔΡΑ

ΤΡΕΙΣ ΔΥΣΚΟΛΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Κάποτε τρεις δάσκαλοι πήγαν να έπισκεφθούν τον Ναστραδίν Χότζα. Είχαν άκούσει πολλά γι' αυτόν και ήθελαν να ιδούν εάν πραγματικά ήταν άξιος της φήμης του.

Άφού λοιπόν ό Χότζας τους έκανε τραπέζι, τους πήγε στον κήπο του ά-

ναψε τὸν ναργιλέ του καὶ τοὺς ρώτησε τί ἤθελαν νὰ τοὺς εἰπῇ.

— Μπορεῖς νὰ μᾶς πῇς ποὺ εἶναι τὸ κέντρον τῆς γῆς; ρώτησε ὁ πρῶτος δάσκαλος.

— Ἀμέσως ὁ Χότζας ἔδειξε μὲ τὸ δάχτυλό του ἐκεῖ πού ἔβρισκε ὁ γαῖδαρος του, καὶ εἶπε :

— Ἐκεῖ πού βρίσκεται ὁ γαῖδαρος μου,

— Πῶς τὸ ξέρεις; τὸν ρώτησε ὁ δάσκαλος.

— Ἄν δὲν μὲ πιστεύης, μέτρησε, ἀπάντησε ὁ Χότζας, Ἐάν ὑπάρχῃ διαφορά ἔστω καὶ ἑνὸς ἑκατοστοῦ τοῦ μέτρου, τότε θὰ ἔχῃς δίκιο.

— !!!

— Ὁ δεύτερος δάσκαλος ρώτησε :

— Πόσα ἀστέρια ὑπάρχουν στὸν οὐρανό;

— Ἀκριβῶς ὅσες τρίχες ἔχει ὁ γαῖδαρος μου, ἀπάντησε ὁ Χότζας.

— Πῶς μπορεῖς νὰ μᾶς τ' ἀποδείξεις; ρώτησε ὁ δάσκαλος.

— Ἐάν δὲν μὲ πιστεύης, μέτρησε...

— Ἐάν βρῇς ἔστω καὶ μιά παραπάνω ἢ παρακάτω, ἔ. τότε, τὰ λέμε...

— Μὰ εἶναι δυνατόν νὰ μετρήσῃ κανεὶς τίς τρίχες ἑνὸς γαϊδάρου; ρώτησε ὁ δάσκαλος.

— Εἶναι δυνατόν νὰ μετρήσῃ κανεὶς τ' ἀστέρια στὸν οὐρανό; εἶπε ὁ Χότζας.

— !!!

Τέλος, ὁ τρίτος δάσκαλος ἔλαβε τὸ λόγο :

— Ὡραία, Χότζα! ἀφοῦ ἡ σοφία σου εἶναι τόσο μεγάλη, πές μου πόσες τρίχες ἔχω στὰ γένεια μου;

— Χωρὶς νὰ τὰ χάσῃ, ὁ Ναστρεαντίν τοῦ ἀπάντησε :

— Ἀκριβῶς ὅσες τρίχες ἔχει ὁ γαῖδαρος μου στὴν οὐρά του.

— Ἀποδείξε το, εἶπε ὁ δάσκαλος.

— Εἶναι εὐκολώτατο, εἶπε ὁ Ναστρεαντίν. Βγάδε μαζὶ, μιά τρίχα ἀπὸ τὴν οὐρά τοῦ γαϊδάρου καὶ μιά ἀπὸ τὰ γένεια σου καὶ ἐάν ὁ ἀριθμὸς δὲν εἶναι ὁ ἴδιος... ἔ. τότε... σὺ θὰ ἔχῃς δίκιο καὶ ἐγὼ ἄδικο.

Μπετόβεν

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Κυρία: — Μαρία, μοῦ ἔσπασες κι' ἄλλο φλυτζάνι.

Υπηρέτρια: — Κυρία, δὲν τόκανα ἐπίτηδες...

Κυρία: — Ἐννοεῖται! Ὄταν σπάξῃ κανεὶς τίποτα, δὲν τὸ κάνει ποτὲ ἐπίτηδες!

Υπηρέτρια: — Ἀ! ὄχι, κυρία, κάνετε λάθος! ὅταν, λόγου χάρι, σπάξω τ' αὐτὸ γιὰ τὴν ὁμελέττα...

Δανάη

Ἡ μικρὴ Λιλή γράφει, Τὰ χέρια της εἶναι καταμουντζουρωμένα. Ἐξαφνὰ ἔρχεται ὁ θεὸς της καί, βλέποντας τὸ δεξιὸ της χεῖρ πού τοῦ τείνει, τῆς λέει :

— Βάζω 100 δραχμὲς στοίχημα πὼς δὲν ὑπάρχει στὸν κόσμον πῶς λερωμένο χεῖρ ἀπὶ αὐτό!

— Ὑπάρχει! ὁρίστε! ἀπαντᾷ ἡ ἀμέσως ἡ Λιλή.

Καὶ τοῦ δείχνει τὸ ἀριστερό της, πού εἶναι πραγματικῶς πῶς λερωμένο. Ὁ θεὸς ἀναγκάζεται ἔτσι νὰ τῆς δώσῃ τίς 100 δραχμὲς.

Σπετσιωτόπουλο

34^{ος} ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΞΕΣΠΑΘΩΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣ ΕΓΓΑΦΗΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ "ΔΙΑΠΛΑΣΙΝ", ΤΟΥ 1934

Ὁ ΠΩΣ σὰς εἶπα στὸ προηγούμενο, ἰδοὺ σήμερα κι' ὁ νέος Διαγωνισμὸς Ξεσπαθώματος. Οἱ ὅροι μὲν οἱ ἴδιοι : Θὰ λάβουν μέρος σ' αὐτὸν ὅλοι ὅσοι θὰ ἐγγράψουν, ἀπὸ σήμερον ὡς τὴν 30 Νοεμβρίου τοῦ ἐπομένου ἔτους, νέους συνδρομητὰς στὴ «Διάπλασι», ἐτησίως, ἑξαμηνίως ἢ τριμηνίως, γιὰ τὸ 1934. Ὅποιοι ἐγγράψῃ τοὺς περισσοτέρους, θάνακρυχθῇ Κορυφαῖος καὶ θὰ λάβῃ τίς τιμὲς καὶ ἀμοιβὰς πού ἀναφέρονται στὸ σχετικὸ κεφάλαιο τοῦ Ὁδηγοῦ. Χωριστὰ θὰ διαγωνισθοῦν οἱ Σύλλογοι, κι' ὅποιοι ἀπ' αὐτοὺς ξεσπαθώσῃ γενναϊότερα, θάνακρυχθῇ Κορυφαῖος τῶν Ὁμάδων. Ἀλλὰ κι' ὅλοι ὅσοι θὰ ξεσπαθώσουν, ἐγγράφοντες ἔστω καὶ ἓνα μόνο συνδρομητὴ, ἔστω καὶ τρίμηνο, θάχουν κι' αὐτοὶ τὴν ἀμοιβή τους. Γι' αὐτὰ ὅλα μιλεῖ ὁ Ὁδηγὸς ἐν ἐκτάσει.

Πέρου, στὴν προκήρυξί τοῦ 33ου Διαγωνισμοῦ, σὰς εἶπα μερικὰ πράγματα γιὰ τὸ Ξεσπάθωμα, πού πρέπει νὰ τὰ ξαναπῶ καὶ φέτος, γιατί οἱ περισσότεροι δὲν ἄλλαξαν σχεδὸν καθόλου. Καὶ ἰδοὺ τί σὰς εἶπα πέρου :

Ἀπὸ χρόνια τώρα, τὸ ἔργο τῆς διδασκείας μου, αὐθόρμητα, τὸ ἔχουν ἀλλάξει τάχα πᾶσι καὶ τὰ παιδιά. Καὶ τὸ κάνουν τόσο καλά, ὥστε μὲ ἀπαλλάτουν ἀπὸ τὴ φροντίδα, τὸ ἔξοδο καί... τὸν κίνδυνον, νὰ στέλλω στίς ἐπαρχίες «περιοδεύοντας ἀντιπροσώπους, ἢ νὰ δημοσιεύω ρεκλάμες στίς ἐφημερίδες. Τὰ παιδιά μου εἶναι ἡ ζωντανή μου ρεκλάμα. Μὲ συσταίνουν στ' ἄλλα παιδιά πού δὲν μὲ γνωρίζουν, τὰ κάνουν νὰ μ' ἀγαπήσουν, νὰ θελήσουν νὰ γίνουν συνδρομηταί, κι' εἰπεῖται φροντίζουν νὰ εἰσπράξουν τὴ συνδρομή τους καὶ νὰ μοῦ τὴ στείλουν ἀμέσως κι' ἀσφαλῶς — πράγμα πού ὁ «περιοδεύων» δὲν τὸ κάνει πάντα, χωριστὰ πού θὰ μοῦ κρατοῦσε ποσοστὰ, ταχυδρομικὰ, ταξιδιωτικὰ καὶ δὲν ξέρω τί ἄλλο...

Κάθε χρόνον, ἐν ἄρκυτὸ μέρους ἀπὸ τοὺς συνδρομητὰς μου ἀποχωροῦν, εἴτε γιατί μεγαλώνουν πολὺ, εἴτε γιατί φεύγουν, εἴτε γιατί δὲν εὐκολύνονται πιά νὰ πληρώνουν συνδρομή. Τὸ Ξεσπάθωμα ὅμως ἀναπληρώνει — καὶ κάποτε μὲ τὸ παραπάνω, — αὐτοὺς πού φεύγουν μὲ νέους, κι' ἔτσι ὁ ἀριθμὸς τῶν συνδρομητῶν μου μένει πάντα, ἐπάνω-κάτω, ὁ ἴδιος. Τί θὰ γίνονταν χωρὶς τὸ Ξεσπάθωμα; Σὲ λίγα χρόνια θὰ ἔχον ὅλους μου τοὺς συνδρομητὰς καὶ θ' ἀναγκαζόμην νὰ σταματήσω. Βλέπετε λοιπὸν τί μεγάλο καλὸ κάνουν ὅσοι μοῦ ἐγγράφοντες συνδρομητὰς;

Καὶ τὸ καλὸ αὐτὸ εἶναι ἐριστὸ. Καλὸ σὲ μένα, καλὸ σὲ σὰς καὶ — προπάντων — καλὸ στὰ παιδιά πού ξεσπαθώνετε, δηλαδὴ πού τοὺς ἀνοίγετε τὰ μάτια, τὰ κάνουν νὰ γίνουν Διπλασσοῦλα καὶ νὰ γνωρίσουν τὴ μεγαλύτερη ἰσὺς χαρὰ πού μπορεῖ νὰ ἔχῃ, στὰ παιδιά καὶ ἐφηβικά του χρόνια, ἓνα Ἑλληνόπουλο. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ σὰς πῶ περισσότερα γι' αὐτὴ τὴ χαρὰ: τὴ γνωρίζετε ὅλοι καλά. Ἐνα μόνο πρέπει νὰ σὰς πῶ : ὅτι αὐτὸν τὸν καιρὸ εἶναι πῶς ἀναγκαῖα παρὰ ποτὲ ἡ ἐπέμβασις σας, γιὰ νὰ πῶ ἔτσι, στὰ παιδιά πού γνωρίζετε. Κυκλοφοροῦν ἓνα σωρὸ ἄλλα περιοδικὰ, φανταχτερά, μὲ

χρωματιστὲς εἰκόνες, μὲ πολυτέλειες, ἀλλὰ χωρὶς γούστο, χωρὶς διαλεχτὴ ἤλη, χωρὶς καλὴ γλῶσσα καὶ δόκιμο ὕφος, χωρὶς παιδαγωγικὰς ἀρχές, χωρὶς σύστημα. Λέγετε στοὺς φίλους σας, δείχνετε τοὺς, πῶς τὰ περιοδικὰ αὐτὰ — καὶ παιδικὰ ἀκόμα ὅταν εἶναι, γιατί πολλὰ εἶναι γιὰ μεγάλους καὶ, δυστυχῶς, γελιοῦνται καὶ τὰ παύουν παιδικὰ — δὲν ἀξίζουν μεγάλα προγράμματα. Νὰ τί μοῦ ἔγραφε, τελευταία, ἓνας φίλος μας γι' αὐτὰ : «Σὲ μινοῦνται κατ' ἐπίφασιν, ἐπιπόλαια, ἀλλὰ στὸ βάθος δὲν μποροῦν νὰ σὲ μιμηθοῦν. Γράφονται ἀπὸ τὸν τυχόντα. Ἐκεῖ πού ἐσύ ἔχεις ἓναν Ξενοπούλου, ἀκαδημαϊκό! Καὶ διευθύνονται ἀπὸ ἓνα κοινὸ ἐπιχειρηματία — ἂν ὄχι ὅλα, τὰ περισσότερα — ἐκεῖ πού ἐσύ διευθύνεσαι ἀπὸ τὸν ἰδρυτὴ σου, ἀπὸ τὸν εἰσηγητὴ καὶ τὸ δημιουργὸ τῆς παιδικῆς λογοτεχνίας στὴν Ἑλλάδα, ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον πού ἀφιέρωσε σ' αὐτὸ τὸ ἔργο τὴ ζωὴ του — 55 ὀλάκερα χρόνια — τὸν Παπαδόπουλο!»

Λέγετε τοὺς ἀκόμα πόσο θερμὰ μὲ συσταίνει στοὺς μαθητὰς καὶ τίς μαθητρίδες ὅλων τῶν Σχολείων τῆς Μέσης καὶ Δημοτικῆς; Ἐκπαιδεύσεως τὸ Ὑπουργεῖο τῆς Παιδείας, καὶ τί γράφει ἡ ἐκθεσις τοῦ Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου : «Οφείλεται, λέει, ἐθνικὴ ἐγνωμοσύνη στὸν ἰδρυτὴ καὶ διευθυντὴ μου. Εἶμαι, λέει, ὁ βοηθὸς τοῦ Διδασκάλου κι' ὁ ἀχώριστος φίλος τῶν παιδιῶν. Ὅλα τὰ περιοδικὰ πού βγῆκαν ὕστερ' ἀπὸ μένα, μὲ μιμήθησαν. Κι' ὄχι μόνο τὰ περιοδικὰ, ἀλλὰ κι' οἱ συγγραφεῖς σχολικῶν ἀναγνωστικῶν βιβλίων ἀπὸ μένα ἔπαισαν νὰ γράφουν γιὰ παιδιά καὶ τὰ παιδαγωγικὰ μου σύστημα ἀκολούθησαν... Κι' ἄλλα περιοδικὰ εἶναι συστημένα ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο. Ἀλλὰ κανένα μὲ τὰ ἐνθουσιώδη καὶ τιμητικὰ λόγια πού συστήθηκε ἡ «Διάπλασις». Τέλος, μὴν ξεχνᾶτε νὰ τοὺς λέτε καὶ γιὰ τὰ τόσο ἐλκυστικὰ Νέα τοῦ 1934 — «Ἀσπρὸς Ἀύκος», «Κληρονόμος τοῦ Ρόβινσον» κτλ.

Μὰ καὶ γιὰ ἓνα ἄλλο λόγο τὸ ἐφετινὸ σας ξεσπάθωμα πρέπει νὰ εἶναι ἐξαιρετικὰ γενναῖο, δραστήριο καὶ ἀποτελεσματικὸ : Ἡ ὁικονομικὴ κρίσις δὲν πέρασε ἀκόμα. Πόσα παιδιά ἄραγε δὲν θὰ μπορέσουν καὶ φέτος ν' ἀνανεύσουν τὴ συνδρομή τους; Τὰ παιδιά λοιπὸν αὐτὰ πρέπει ν' ἀντικατασταθοῦν μὲ ἄλλα. Κι' εὐτυχῶς, μ' ὅλη τὴν κρίσις, ὑπάρχουν κι' εὐπορα παιδιὰ — ὄχι λίγα σὲ κάθε πόλιν καὶ σὲ κάθε σχολεῖο — πού εἶναι σὲ θέσιν νὰ πληρῶνουν μιά συνδρομὴ ἀπὸ 100 δραχμὲς τὸ χρόνο γιὰ νὰχοῦν τὸ καλύτερο ἐλληνικὸ περιοδικὸ, Ἀπ' αὐτὰ προπάντων στρατολογήσετε. Γενικά ὅμως ἀπὸ τὰ ἔξυπνα καὶ τὰ φιλόμουσα, πού καὶ ὅταν δὲν εἶναι πολὺ εὐπορα, βρίσκουν τὸν τρόπο νὰ οἰκονομήσουν λίγα χρήματα — ἔστω καὶ μὲ θυσιὰ μερικῶν περιττῶν πραγμάτων — γιὰ κατὰ πνευματικὸ πού τοὺς ἀρέσει, πού τὰ ἐλκεῖται καὶ πού βλέπουν πῶς θὰ τὰ ὠφελήσῃ. Καὶ τὰ παιδιά αὐτὰ θὰ σὰς εὐγνωμονοῦν πού θὰ τὰ κάμετε Διπλασσοῦλα.

Ἐμπρός! κάμετέ τα! ἀρχίστε! Αὐτὴ ἡ ἐποχὴ εἶναι ἡ καλύτερη γιὰ Ξεσπάθωμα. Ἀρχίζει χρόνος καὶ τόμος... Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΑΛΗΘΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἀθήναι, 42 ὁδὸς Εὐριπίδου
τὴν 7 Νοεμβρίου 1933

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ πολὺ τὰ καλὰ μου παιδιά τῶν Ἀθηνῶν πού μὲ τόσο προθυμία, μόλις εἶδαν στὸ προηγούμενον φυλλάδιον τὴν Πρόσκλησίν μου, ἔσπευσαν νὰρθοῦν στὸ γραφεῖο μου καὶ ν' ἀνανεώσουν τὴ συνδρομή τους γιὰ τὸ 1934. Τὴν ἴδια προθυμία, εἶμαι βέβαιη, θὰ ἔδειξαν κι' ἀπὸ τίς Ἐπαρχίες καὶ τὸ Ἐξωτερικόν, μὲ τὴ διαφορά πῶς αὐτὴ θὰ τὴν ἰδῶ λίγο ἀργότερα...

Ἐδῶσα, Βάνδα, τὸ γράμμα σου στὸν κ. Φαίδωνα πού σ' εὐχαρίστησε γιὰ τὴ γενναία ὑπεράσπισιν. Ὅταν σ' αὐτὰ τὰ ἄρθρα πού τὸν βρίσκουν, ἀπαντοῦν ἄλλοι τόσο αὐθόρμητα ἀπὸ ἀγανάκτησιν, εἶναι περιττὸ, λέει, ν' ἀπαντᾷ ὁ ἴδιος. Θὰ εἶδες πῶς ἀπάντησαν στὸν ἄριστόν τοῦ πειραιώτικου περιοδικοῦ δυὸ νέοι, στὴν πειραιώτικὴ ἐφημερίδα «Νέοι Καιροί». Μὰ καὶ στοὺς ὀδριστεῖς τῆς Θεσσαλονίκης ἀπάντησε μ' ἓνα δριμύτατο ἄρθρον ὁ ἐκεῖ καθηγητὴς καὶ λογοτέχνης κ. Π. Σπανδωνίδης στὸ περιοδικὸ «Νέοι» τῆς Καβάλλας. Ἀνάμεσα στ' ἄλλα γράφει : «Ὁ Ξενοπούλος δὲν κέπτεται, γιατί τηρεῖ τὴν πλάνην τοῦ στὴν Ἱστορίαν. Ὁ Ξενοπούλος εἶναι ἓνα ἐλληνικὸ γεγονός, ἓνα ἐθνικὸ κεφάλαιον κι' ἓνας σταθμός... Τὸν ἀρνοῦνται μερικοὶ, ἴσως γιὰ νὰ δανευσθοῦν, νὰ κλέψουν λίγη ὑπαρξὴ ἀπὸ τὴν ἀρνησιν». Ὡραία, ἔ;

Θὰ εἶδες, Φανταράκι, τὴν ἐγκρίσιν τοῦ νέου σου ψευδωνύμου. Δὲν θὰ σὲ καταλάβαν ὅμως ἀπὸ τὴν ἱστορίαν πού μοῦ διηγεῖσαι; Εἶδα τί ὠραία πού πέρασες τὸ καλοκαίρι σου στὴ Σχολή, ὅπου, ἐκτός ἀπὸ τόσες ἄλλες χαρὰς, εἶχες καὶ τὴ χαρὰ τῆς Κυρικῆς, ὅταν λάβαινες τὸ φυλλάδιόν μου.

Τὸ ξέρω, Κόρη τῶν Φαίδων, πάντα τὸ καλοκαίρι τελεπιάζει λίγος κανεὶς — καὶ μόνο λίγος; — γι' αὐτὸ δὲν φοβήθηκα μὴ μὲ ἔβλεπες πού δὲν μοῦ ἔγραφε. Κρίμα πού δὲν πετάχθηκες κι' ὡς ἐδῶ ἀφοῦ ἦσουν τόσο κοντά. Τὸ κομμάτι σου θὰ τὸ διαβάσω μὲ τὴ σειρά του. Εἶπα στὸν κ. Ε. πῶς γνῶρισε... τὴν προσωπογραφίαν σου στὸ ἀτελὲς τῆς δ. Παπᾶ κι' ἔτσι... ὁ γρῆφος λύθηκε.

Ἀπορῶ κι' ἐγὼ, Μελαγχολικὴ Ὀνειροπόλος, πῶς δὲν ἔλαβες ἀπάντησιν σὲ τόσα κομμάτια πού μοῦ ἔστειλες. Ὅλα χάθηκαν; Γιατὶ παλιὰ δὲν ἔχω πιά, ὅλα τὰ ἐκρίνα. Θὰ διαβάσω αὐτὸ πού μοῦ στέλνεις τώρα — τέταρτο καθὼς λές — καὶ θὰ σοῦ πῶ. Σοῦ ἔστειλα τὸ φύλλον ἐκεῖνο καὶ 16 τετράδια. Χαιρετῶ τὴ Γλυκεῖαν Παρηγοριά. Τὸ θέμα τοῦ διαγωνισμοῦ σας τὸ ἀφίνω στὴ φαντασίαν σας.

Φοβερὴ, ἀλήθεια, Ἡβη, αὐτὴ ἡ ἱστορία τῆς θεῆς σου. Περιμένω γιὰ τὴ Σελίδα καμμιὰ ἄλλη, ἂν ὄχι εὐθύμην, τουλάχιστον λιγώτερον λυπηρὴ. Σοῦ ἔστειλα τὸ φύλλον πού χάθηκε καὶ 5 τετράδια. Αὐτὴ τὴν πλήξιν, Παρηγοριά, τὴν αἰσθάνονται ὅλοι ὅσοι ζοῦν σ' ἐπαρχία καὶ διψοῦν ἀνώτερην πνευματικὴν ζωὴν. Σὲ μὴ πρωτευούσα, μπορεῖ κανεὶς νὰ παρακολουθῇ μαθητὰς, διαλέξεις, συναυλίας, ἐκθέσεις, ἐκλεκτὴς θεατρικὲς παραστάσεις κλπ. Στὴν ἐπαρχίαν αὐτὰ λαίπωνται εἰς σπάνια. Ὅλα ὅμως μπορεῖ νὰ τὰ ἀναπληρῶν ἡ διδασκαλία, ἡ μελέτη. Καὶ μὲ τὴ μελέτη κυκλοφοροῦν τὴν πλήξιν τοὺς ὅσοι ζοῦν σ' ἐπαρχίαν καὶ διψοῦν... ὅτι ἰδῆς πόσο θὰ παρηγορηθῇς καὶ σὺ μὲ τὸ πρόγραμμα

πού ἔκαμες. Φτάνει νὰ τὸ τηρήσῃς, μὴν ἀφίνοντας νὰ σὲ κυριεύσῃ αὐτὴ ἡ πλήξιν πού ῥίχνει στὴν τελεπιά...

Κι' ὅμως, Χανιωτοπούλα, καὶ στὴ δημοτικὴ ἂν ἔγραφες τὴν ἐκθεσὶν σου, αὐτὸ θὰ ἦταν λάθος. Γιατὶ ἄλλο τὸ διαβάσω κι' ἄλλο τὸ μελετῶ. Τὸ διαβάσω στὴν καθαρεύουσα λέγεται ἀναγινώσκω τὸ μελετῶ ὅμως καὶ στὴν καθαρεύουσα καὶ στὴ δημοτικὴ μένει τὸ ἴδιο. Θὰ πῇς : συχνὰ στὴν ἐμιλία μας τὸ διαβάσω τὸ μεταχειρίζομαι ἀντὶ τοῦ μελετῶ. Ἀλλὰ ὅταν γράφῃ κανεὶς — καὶ μάλιστα ἐκθεσὶν — πρέπει νὰ εἶναι ἀκριβολόγος καὶ κυριολεκτικός. Κι' ὅταν ἡ κυριολεξία εἶναι μελετῶ, μελέτη, δὲν μπορεῖ νὰ βαλῇ διαβάσω, διάβασμα, παρὰ μόνο σὲ ὀρισμένους περιστάσεις. Σ' ἓνα διάλογο παραδειγματὸς χάρι : «Πᾶμε νὰ διαβάσουμε;... Ὄψι! φτάνει πιά τὸ διάβασμα!»

Μεγάλον πρᾶγμα ἡ φιλία! Ἡ Αὔρα τοῦ Ζεφύρου, ἀπὸ τὸ Λύκειον πού σπούδαζε ὡς τώρα, ἔδωκε ἑξατάσεις γιὰ νὰ μῇ στὸ Γυμνάσιον καὶ πέτυχε λαμπρὰ. Εἶδε κι' ἐπαθε ὅμως ὡς νὰ συνήθισεν ἐκεῖ τὸ καὶνούργιον περιβάλλον, καὶ μάλιστα ἀπὸ λίγου νὰ γυρίσῃ πάλι στὸ Λύκειον. Καὶ τὴν κράτησε; Ἡ Μίκυ Μάους, μὴ «ἀπὸ τίς λίγες φίλες πού ὑπάρχουν». Κι' εἰμνε γι' ἀγάπην τῆς φίλης τῆς, κι' ἄρχιζε νὰ συνήθισεν, καὶ σὲ λίγο βέβαια θά νύκτι τόσο καλὰ στὸ Γυμνάσιον ὅσο ἦταν ὡς τώρα καὶ στὸ Λύκειον...

Ὁ Ἐθνοφρουρὸς μοῦ γράφει : «Τὰ παιδιά σου, πολλὰ ὅπως γίνονταν, δὲν ἀφίνουν τὸν καιρὸ νὰ πάντῃς μὲ πολλὰ στὸ καθεῖνα. Ἀλλὰ καὶ μόνο δυὸ λέξεις εἶναι ἀρκεστὲς γιὰ νὰ τὰ κάμουν νὰ αἰσθάνωνται τὸ μητρικὸν σου ἐνδιαφέρον». Ἐτσι νομίζω κι' ἐγὼ. Καὶ νῆ. Ὁ Ἐθνοφρουρὸς μοῦ γράφει καὶ ὅσα ἄλλα ὠραία πράγματα. Μὰ καὶ χωρὶς νὰ τοῦ ἀπαντήσω σὲ ὅλα — γιατί δὲν μπορῶ — καταλαβαίνει πολὺ καλὰ μὲ πόσο ἐνδιαφέρων τὰ διάβασα.

Θὰ εἶδες βέβαια, Μπονιμπουλίνα, τὸν «Ἀρχοντοχωριάτην» τοῦ Μολιέρου στὸ Ἐθνικὸ Θέατρον, πού εἶχε τὴν ἐπιτυχίαν. Καὶ πολλὰ ἄλλα νέα ἔργα θὰ δώσῃ φέτος καὶ νὰ πηγαίνῃς ὅταν μπορῇς, ἀφοῦ σοῦ ἀρέσει τὸ σοβαρὸν θέατρον. Ὁ κ. Ε. ἐτοιμάζει τώρα γιὰ τὸ Ἐθνικὸ ἓνα δράμα μὲ τὸν τίτλον «Σύγχρονος Μεσσηνίας». Χάρης πού βρήκες τὴν ὠφέλειαν στίς Ἐπιστολὰς του περὶ Κλασσικισμοῦ, Ρωμαντισμοῦ κτλ.

Πολλὸ μὲ συγκίνησε τὸ γράμμα σου, Χωρὶς Φερόν. Φαντάσθηκα πόσο θλιβερὴ πέρασε ἡ παιδικὴ σου ἡλικία μ' αὐτὴ τὴν ἀρρώστειαν πού δὲν σᾶφινε νὰ παύσῃ στὸ σχολεῖο μὲ τὰ ἄλλα παιδιά, παρὰ σάννα γὰς νὰ κάθεται στὸ μακρόν, νὰ κοιτάζῃ τὰ παιχνίδια τους στὴν αὐλὴν, καὶ νὰ λυπόσῃ... Ναι, μὰ τότε ἦσαν μικρὰ. Τώρα ὅμως εἶσαι μεγάλῃ. Τώρα ἔσεις πῶς δὲν εἶσαι ἀδύνατον τὸ σῶμα, ἀρκεῖ νὰ εἶναι γερὸ τὸ πνεῦμα γιὰ νὰχοῦν ἓνα σωρὸ εὐχρηστίσας. Ἐσεις ἀκόμα, τώρα πού εἶσαι μεγάλῃ, πῶς ὁ ἄνθρωπος πρέπει πάντα νὰ ὑπομένῃ, νὰ ἐγκαταρτῇ, νὰ ἐλπίζῃ...

Ὁ καιρὸς, Βουσοῦλα, περνᾷ τόσο γρήγορα! Δὲν θ' ἀργήσῃ λοιπὸν νὰ πέρσῃ κι' αὐτὸς ὁ χειμὼνας καὶ νὰ ξαναρθῇ ἡ ὠραία ἀνοιξί, γιὰ νὰ πάρῃς πάλι μὲ τὴ Χωρὶς Φερόν τὸ ὠραῖο ἴσος δρόμον καὶ νὰ φτάσῃς στὸ θαυμαστὸν ἄστρο ἀπ' ὅπου ἐκκλίνονται ὅλα τὰ πράγματα. Γιὰ τὴν ὥρα, θὰ τὸν βλέπεις ἀπὸ μικρὰ, μέσ' στὰ χιόνια καὶ θὰ λέτς : «ἐπὶ τῇ». Ἐ, καὶ αὐτὸ θάχῃ τὸ γούστο του. Εἶναι τόσο ὠραία ἡ ἀναμὴν ἡμᾶς εὐτυχίας!...

Χαίρω πολὺ γιὰ τὴ γνωριμία, Δούλα Κωσταντινίδου, καὶ σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλὰ λόγια. Μὰ βέβαια ἦταν καιρὸς νὰ μοῦ γράψῃς, γιὰ νὰ ἰδῶ κι' ἐγὼ πῶς ἔχω ἄλλη μιά φίλη μὲ τόσα προτερήματα, μὲ τὴν μόρφωσιν καὶ μὲ τὴν ἀγάπην σὲ μένα. Ναι, νὰ πάρῃς καὶ ψευδώνυμον γιὰ τὸ 1934 καὶ νὰ μοῦ γράψῃς τακτικά.

Κάνεις πολὺ καλά, Μυρτίλλη, πού μὲ ρωτᾷς. Τὸν συγγραφέα τῆς «Ἀθηναίας» δὲν τὸν ξέρω, γιατί αὐτοῦ τοῦ εἰδους τὰ ἔργα δὲν μ' ἐνδιαφέρουν καθόλου. «Ρεβῶ» εἶναι ἡ λαογραφικὴ «ἐπιθεώρησις», ἔργο πού ἀποτελεῖται ἀπὸ αὐτοτελεῖς σκηνές (νοῦμερα) μὲ τραγούδια, χοροὺς κτλ. χωρὶς ὑπόθεσιν καὶ πλοκή. Ὅταν ὅμως ἡ «ἐπιθεώρησις» ἔχει κάποια ὑπόθεσιν καὶ πλοκή, μπορεῖ νὰ ὀνομασθῇ «ρεβῶ-κομεντί», δηλαδὴ «ἐπιθεώρησις» πού εἶναι καὶ λιγὰκι «κομεντί». — «Ντιζέρ» καὶ θηλυκὸ «ντιζέρ» (ἀπὸ τὸ dire=λέγω) λέγεται ὁ καλλιτέχνης πού βγαίνει σὲ μιά Ἐπιθεώρησιν — ἢ καὶ σ' ἄλλο ἔργο, ἢ καὶ χωρὶς νὰ παίζῃται ἔργο, μονάχος του — καὶ λέει ἓνα τραγούδι, χωρὶς καθαυτὸ νὰ τὸ τραγουδῇ καὶ χωρὶς καθαυτὸ νὰ τὸ ἀπαγγέλλῃ. Κάνει δηλαδὴ κατὰ ἀνάμεικτον στὰ δυὸ, πού ἀποτελεῖ ἑσχωροστὸ εἶδος. «Φίλιμ-κουλτούρ» δὲν ξέρω καλὰ τί θὰ πῇ, γιατί δὲν παρακολουθῶ τὴν κινήματογραφικὴ παραγωγή. Ἴσως θὰ εἶναι τίποτα διδακτικὲς, μορφωτικὲς ταινίες, γιατί «κουλτούρ» οἱ Γερμανοὶ λένε τὴν πνευματικὴν καλλιέργειαν, τὴ μόρφωσιν.

Ἀλήθεια, Γαλανομάτα, ἀργήσε νὰ μοῦ ξαναγράψῃς, ἀλλὰ εἶσαι δικαιολογημένη ὅστερ' ἀπὸ τόσα κι' εὐχάριστα τόσο δυσάρεστα... Χαίρω πού ἀγαπᾷς τόσο τὸ σχολεῖο. ἀναγνωρίζοντας τὰ μεγάλα του καλὰ, μ' ὅλους τοὺς κόπους καὶ τίς φροντίδας πού δίνει. Καὶ σ' εὐχαριστῶ πού θὰ προσπαθῇς νὰ μὲ διαδώσῃς στίς νῆες σου συμμαθήτριες.

Πολλὴ μ' εὐχαρίστησε τὸ γράμμα σου, Μίκυ-Μάους. Ναι, ἡ Ἀφροκίνα ἦλθε καὶ, καθὼς μοῦ εἶπε, θὰ μείνῃ ἐδῶ νὰ σπουδάζῃ στὸ Πανεπιστήμιον φιλολογίας. Ἴσως

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Νέα Ψευδώνυμα: "Εβερσετ, κ. (:). Σκελετός, ά. (ΝΠ). Βουκόλακας, ά. (NB).

Η Διάπλασις ασπάζεται τους φίλους της: **Ρασπουτίν** (περίεργο μού φαίνεται να λές πώς βγάξω άποτελέσματα φετεινών Διαγωνισμών· αυτά που είδες, είναι περσινών Διαγωνισμών· πώς πήγαν οι εξετάσεις; έλα λοιπόν να σε ιδούμε!) **Δεβάντιαν** (έλαβα· έ, θά περάσουν κι' αυτά τα δυό χρόνια και τότε θάσαι φοιτήτρια· ή όχι; είχε δέν είχε, μάς τα κατάφερε φέτος ό κ. 'Ανανίας να μάς αφήσει χωρίς Κυριακή!) **Ρεζεντάν** (σου έστειλα τό φυλλάδιο που χάθηκε· έλπίζω να μου ξαναγράψης γρήγορα!) **Ένδοξον 'Ελλάδα** (έστειλα· έλπίζω τώρα να με άποζημιώσης!) **Διλιάναν** (σου ενέκριναν τό ψευδώνυμο και χαίρω πολύ· ήταν κίρρος, άφου πάνα τέσσερα χρόνια που είσαι Διαπλάσοπούλα!) **Ιολέ** (κι' έγώ ευχαριστήθηκα πολύ που σ' έγνώρισα· δε· κακοχτώ Διαπλάσοπούλες είναι στην τάξη σου; ώ, πολλές! και φαντάζομαι τί άτέλειωτες συζητήσεις θά κάνετε...) **Έλληνηκόν 'Ιδεώδες** (τίς έλαβα, ήσυχασε· ά, λέω «και κλάσμα»; τότε ό λογαριασμός σου είσαι σωστός!) **Μπετόβεν** (ή Σ. θά έλαβε τώρα πιά τό φυλλάδιο· ναι, τώρα τυπώνουμαι νωρίτερα και στάς 'Αθήνας μ' έχετε κάθε Σάββατο τακτικά· μά και στίς έπαρχίες με λαβαίνουν Κυριακή, Δευτέρα ή τό πολύ Τρίτη!) **Μποέμ** (έστειλα 3 τετράδια· όχι, τό έργο αυτό του κ. Ε. δέν κινηματογραφήθηκε· μόνο ό τίτλος θά είναι ό ίδιος κατά σύμπτωση!) **Ρωβύρον τόν Κατακτητήν** (τά έλαβα όλα· έστειλα· ναι, πολύ ευχαρίστως θά διαβάσω τό διήγημα και θά σου πώ· φτάνει νάναι γραμμένο καθαρά!) **Ιέρεϊαν του Πόνου** (έστειλα 15 τετράδια· καλή πρόσδο!) **Δάφνης Στέφανον** (καθόλου δέν μ' ενόχλησες· έλπίζω μάλιστα να μου ξανακάνης γρήγορα τήν ευχαρίστηση· ό σιδηρόδρομος σας έχει και άτμομηχανή;) **Αφρόν του 'Ιονίου** (έχει κλωές!) **Γριφον** κτλ. κτλ.

Είς όσας έπιστολές έλαβα μετά τήν 20 'Οκτωβρίου θάπαντήσω στο έρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ του 266ου Διαγωνισμού Λόσεων. Αί λύσεις του φυλλαδίου τούτου είναι δε·ται μέρι της 11 'Ιανουαρίου.

580. Δεξιόχειρος

Θεός, άνωταυμία
Κι' έν' άριθμητικό
Περίφημο 'Αθηναίο
Μās κάνουν στρατηγό.
Ιαξιδιώτης

581. Στοιχειοτονόγραφος

"Ονομα, κύριο, κοινό,
Του βγάξω τό κεφάλι
Και τότε βλέπω μ' έκπληξη
Νά μοιάζη σά... βουβάλι.
Μά τώρα του ξανακολλώ
Τό πρώτο του κεφάλι,
Λίγο τόν τόνο του κινώ,
Και πέφτω και τό προσκυνώ.
'Αλυονίς

582. Μεταγραμματισμός

Βγάξεις λα και βάξεις νι
Κι' άπό κάτι στερογγυλό,
Μά πολυ κανονικό,
Βλέπεις όμορφο πουλί.
Πριγκίπισσα των Δολλαρίων

583. 'Αναγραμματισμός
Τουβγάλα τό κάππα του
Και ταναγραμμάτισα,
Κι' ένω πριν ήταν ψωμί,
Νά, δοχείο στη στιγμή
Για κρασί έσχημάτισα.
'Αστρον της Εύτυχίας

584. 'Αστήρ

* * * * *
* * * * *
* * * * *
* * * * *
* * * * *
* * * * *
* * * * *

585. Κρυπτογραφικόν

1 2 3 4 5 1 6 2 4 = Αύτοκράτωρ
2 4 5 1 4 = Άνωταυμία
3 6 1 4 = Γεωργικόν έργαλείον
4 1 5 2 4 = Δημητριακόν
5 1 5 2 4 = Αύτοκράτωρ
6 2 4 5 2 4 = 'Επιστροφή

Λευκάτας

586. 'Επιγραφή

Ο Τ Α Σ Υ Δ Ε
Ν Ε Ν Α Ι Ε Π
Ε Ρ Π Υ Ε Ν Ε
Σ Υ Ε Λ Ι Σ Α
Β Ε Σ Ο Ι Ρ Υ Κ Ο

Ζητείται ή άνάγνωσις.

Δροσοστάλαχτη

587. Φωνηεντόλιπον έξ 'Ακροστιχίδος

Τά άρχικά των κάτωθι ζητουμένων
λέξεων άποτελούν φωνηεντόλιπον γνω-
μικόν του τύπου

* - * - * - * - *

του όποίου ζητείται ή λύσις:

1, Μυθικός βασιλεύς· 2, Είδος θεα-
τρικού έργου· 3, Νήσος μεγάλη του
Αιγαίου· 4, Θεός θαλάσσιος· 5, Ποτα-
μός της 'Ιταλίας· 6, Πόλις της Πελο-
ποννήσου.

'Ισομενεύς

588. Μικτόν

ου - κς - οα - εια - βσγ - ιο - κλθ
'Υπερασπιστής της Πατρίδος

589. Γρίφος

μος ις
μος ις
ω σ' η ναι ις ασθ ις
μος ις
μος ις
τρι Χ
τρι τρι Χ Χ
τρι τρι ι ρος
τρι τρι Χ Χ
τρι Χ

Πανσέ;

Λ Υ Σ Ε Ι Σ

των Πνευματ. 'Ασκήσεων του φύλλου 35

395, 'Ηλίας (έλη, άς).—396. Μελίτη (μέ, λύτη).—397. 'Αρχή ράχη.—398, 'Η Δράμα, τό δράμα.—399. Ω Κ Ε Α Ν Ι Α 400. Πίνδαρος ('Ιν-Κ Ε Η Α δίαί, νάός, δάσος, Ε Ξ Ο Υ Σ Ι Α "Αδανα, ρόδον, ό-Α Υ Τ Α πιον, σπάρος).—401 Ν Η Σ Τ Ε Ι Α -405 Διά του Ω: Ι Ι Ι Ζ βάλος, 'Ωρίαν, δώ-Α Λ Α Λ Α Ζ Ω μα. άσρος, λωτός, —406 ΚΑΝΑΡΗΣ ('ΙΚαρία, ΠΑ·ραι. 'ΑΝνα, 'ΑΑρών, 'ΑΡτα, ΠΗνεϊός, "ΙΣαυρος).—407. Τά καλά κόποις κτώνται.—408. Είμαι τό Πειραιω-τάκι της Διαπλάσεως (η με το, πήρε ότα, κοιτίς διά πλα σε ος).

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

[ΑΓ'—638]

Αγαπητό μας **Μίκυ Μάους**, για τή γιορτούλα σου χίλιες καρδιόγαλτες ευχούλες.—**Αύρα τ. Ζεφύρου, Διλιάνα**

[ΑΓ'—639]

Η Σκίπα μας ζαλιστηκε άπ' τό πολύ τό φλίτ. Τόσο, που υπάρχει κίνδυνος, να μούμπη μέσ' ετή μύτ... **Μιμίκα**

[ΑΓ'—640]

Θίασε **Χόλλυγουντ**, δέν είσαι στά κα-λά σου. Πρόσεξε μή σε γιατρέψω έ-γώ. **Νέλωσν**

[ΑΓ'—641]

Γιόλα, δυστυχώς δέν αλληλογραφώ. **Άρσέν Δουπέν**

[ΑΓ'—642]

Προκηρύσσω μηνιαίο τριδραχμο Διαγω-νισμό **'Αγράφων 'Ηθοποιών**. Βρα-δεια: 1) Διάπλασις του 1929, 2) Βιβλίον Β. Οόγκω. Στείλατε (ΑΓ'—216).

'Ενδοξος 'Ελλάς

[ΑΓ'—643]

Καπετάν **Φάντασμα**, συμμαχούμε; Μα-ζί σου θά σπειρούμε τόν πανικό στον Διαπλάσοκόσμο!

Βουκόλακας, Σκελετός

[ΑΓ'—644]

Γιόλα, **Νέλωσν**, 'Ονειροπλέχτρα, "Ελ-ντα, τί γίνεστε; γιατί άδρανείτε; Σας ξέρουμε! **Βουκόλακας, Σκελετός**

[ΑΓ'—645]

Άρσέν Δουπέν, **Πίγκερτον** και λοι-ποι ψευτοπαληκαράδες, υποταχθήτε στην παντοδυναμία μου!

Καπετάν Φάντασμα

[ΑΓ'—646]

Ονειροπλέχτρα, **Γιόλα**, σάς γνωρίζω προσωπικά! 'Αξίζετε, άν βρήτε ποιός είμαι! **Καπετάν Φάντασμα**

[ΑΓ'—647]

Σουζάννα, στή γιορτή σου στέλλω μύ-ριες καρδιόγαλτες ευχούλες. **Βάνδα**

[ΑΓ'—648]

Μακεδονικόν **'Εντελβάρς**, σ' ευχαρι-στώ πάρα πολύ που με θυμήθηκες. **Φίλμ**

[ΑΓ'—649]

Αγνή, Λόεγκριν. δλόθερμα συγχαρητή-ρια για τήν επιτυχία σας.

'Αγραμπελη, Πειραιωτάκι

[ΑΓ'—650]

Ματίκα, αγαπημένη μας, άς είσαι πάντα ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΗ.

'Αγραμπελη, Πειραιωτάκι

[ΑΓ'—651]

Αγραμπελη, Λόεγκριν, Φεγγαρχατίδα, Γαρδένια, συγχαρητήρια για τίς επι-τυχείς εξετάσεις. **Αγνή**

[ΑΓ'—652]

Αγνή, πώς να σε συγχαρώ για τίς τό-σο θριαμβευτικές εξετάσεις; μύριες φορές **μπράβο**, ξαδελφούλα!—**'Ολόχαρη**

[ΑΓ'—653]

Ρέλια μου αγαπημένη, μύριες θερμές ευχούλες στο γιόρτασμά σου.

Μίκυ Μάους

[ΑΓ'—654]

Γλυκειά **Λεπούλα**, δέξου μπουκετάκι αγνών φιλικών ευχών. **Νοβάρο** αλλη-λογραφείτε; **Ρενέ**